

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32 —, polletno
din 16 —, četrletno din 9 —, ino-
zemstvo din 64 —
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Zvestoba za zvestobo!

Prijateljstvo je velika dobrina. Njeno vrednost takole proslavlja sv. pismo Stare zaveze v Sirahovi knjigi: »Zvest prijatelj je močna bramba; kdor ga je našel, je našel zaklad. Z zvestim prijateljem se nič ne meri; težko zlato in srebro ni vredno cene njegove zvestobe« (Sir 6, 14. 15). Naš list je tak zvest prijatelj slovenskega ljudstva. Njegova zvestoba je bila preizkušena v dolgi dobi, od kar naš list izhaja. Bil je našemu ljudstvu vedno močna bramba, ki se ni nikdar izneverila. Vodil je ostre in hude borbe za naš narodni obstoj v času, ko je bil ta obstoj v največji meri ogrožen. Tudi sedaj odločno in dosledno brani narodno samobitnost slovenskega ljudstva z vsemi zahtevami, ki iz tega dejstva sledijo. Kakor narodne pravice so tudi gospodarski interesi našega ljudstva imeli ter imajo v »Slovenskem gospodarju« hrabrega branitelja. Naš list se je tudi vedno trudil, da je bil Slovencem učitelj, ki jih je poučeval v vseh zadevah, ki se tičejo njihovega časnega in večnega življenja. Noseč med naše ljudstvo pravo, vsestransko pravo, da je ljudstvu, vsem njegovim slojem, zlasti kmečkemu stanu zaklad, ki je vreden višje cene kot zlato in srebro.

Zvestoba za zvestobo! Prijateljstvo mora biti dvostransko ter temeljiti na medsebojni ljubezni. Čustva, ki jih gojimo do našega ljudstva, naj nam ljudstvo vrača z isto iskrenostjo. S tem daje priznanje resnici, pravici in poštenosti, ki smo se za njo vedno borili. Mnogo je danes takšnih ljudi, ki resnice in pravice ne prenašajo ter si izbirajo kot prijatelja takšne liste in časnike, ki ne služijo resnici in kreposti, marveč strežejo nizkim nagonom z grehom polvarjene človečarjarske narave. Napoveduje jih sv. apostol Pavel s temi opominjajočimi besedami: »Pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljanje ušes kopicili učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvracali od resnice, obračali pa se k bajkam« (2 Tim 4, 3). Takšni učitelji ljudstva, naj so ljudje ali listi, niso prijatelji ljudstva, marveč njegovi največji sovražniki. Pot, ki jo kažejo ljudem, vodi v pogubo. Kristjani se usodnega vpliva slabega tiska ne zavedajo dovolj in zato tudi krščanskemu tisku ne poklanjajo tistega smisla in tiste podpore, ki jo zasluži.

Vrhovni poglavarji katoliške cerkve so premnogokrat izrekli svarilne in bodrilne besede. Veliki papež Pij X. je na kristjane vesoljnega sveta naslovil ta-le opomin: »Zaman boste gradili cerkve, olhajali misijone, ustanavljali šole. Vsa vaša dobra dela bodo uničena, vsi napori se izjalovili, če ne boste istočasno znali porabljeni ob-

Preosnova dr. Stojadinovičeve vlade

Kakor je običaj po končanih volitvah, je podal predsednik vlade dr. Stojadinovič 21. decembra ostavko z vsemi ministri. Po sprejetem odstopu je sestavil novo vlado zopet dr. Stojadinovič in je izjavil glede nove vlade, da ne pomeni nikake spremembe smeri niti v zunanji niti v notranji politiki. Osebnih sprememb so bile izvršene radi stvarnih potreb in ostanejo vsi bivši ministri sodelavci pri skupnem poslu.

Ministri preosnovane vlade:

Predsednik nove vlade in zunanji minister je dr. Milan Stojadinovič; prometni minister dr. Mehmed Spaho; kmetijski minister Svetozar Stankovič; prosvetni minister Bogoljub Kujundžič (dosedaj minister za gozdove in rudnike); minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetkovič; minister za gozdove in rudnike Dobrivoj Stošević (doslej gradbeni minister); finančni minister je ostal dr. Dušan Letica; gradbeni minister dr. Miha Krek (doslej minister brez listnice); vojni minister je ostal armijski general Miljutin Nedić; minister za trgovino in industrijo je ostal Nikola Kabalin; minister za telesno vzgojo je ostal Ante Maštrovič; minister pošte in telegrafa Panta Jovano-

vič, župan mesta Skoplje in bivši poslanec; notranji minister Milan Acimovič, upravnik mesta Beograda; minister brez listnice Franc Snaj, ravnatelj Kmet. posojilnice v Gornji Radgoni; ostala sta še ministra brez listnice Vojislav Djordjevič in Djofer Kulenovič.

Od članov prejšnje vlade ni v novem ministrskem svetu več naslednjih: dosedanjega notranjega ministra dr. Antona Korošca, dosedanjega prosvetnega ministra Dimitrija Magaraševića, dosedanjih ministrov brez listnice Nika Novakoviča in in Svetislava Hodjera ter dosedanjega ministra za pošte in telegraf Vojka Cvrkiča.

Novi notranji minister Acimovič je rodom iz beograjske okolice in star 40 let. Po končanih pravnih naukih je stopil leta 1921 v upravno politično službo, v kateri je ostal do sedaj. Novi minister je poznavalec policijske stroke in je bil leta 1926 izvoljen za podpredsednika mednarodne policijske komisije.

Novi slovenski minister Franc Snaj se je rodil leta 1902 v Toplicah pri Zagorju ob Savi. Po svojem poklicu je odličen zadrugar in znan po svojem združnem in nacionalnem delovanju.

Nevarna igra Poljske

Odkar je bila Češkoslovaška znatno okrnjena od Hitlerja in je nova Češko-Slovaška dala Ukrajincem v Podkarpatski Rusiji avtonomijo, je ves svet zvedel, da živi v Evropi 40 milijonov Ukrajincev, kateri so porazdeljeni na sovjetsko Rusijo, Poljsko in že omenjeno Podkarpatsko Rusijo. Kakor hitro je nova Češko-Slovaška dala svojim Ukrajincem samopravo, so vložili ukrajinski poslanci na Poljskem pred tremi tedni na pristojno mesto prošnjo z zahtevo po avtonomiji v okviru Poljske. Poljski sejm ali zbornica je 21. decembra zahtevo Ukrajincev zavrgla med burnim prerekanjem. Ker je poljski parlament odklonil zahtevo ukrajinskega naroda, da bi razpravljala o njegovi avtono-

miji, bodo skušali Ukrajinci priti do svojih pravic po drugi poti, katera Poljski ne bo ljuba. Nemčija dela na vse kripnje na to, da pride do osnovanja velike ukrajinske države, ki bi bila podvržena političnemu in gospodarskemu vplivu Nemčije in koje ustanovitev bi bil smrtonosen sunek za sovjetsko Rusijo. Kako resna je zadeva z Veliko Ukrajino in v kako nevarno igro se spušča Poljska, nam je dokaz dejstvo, da ukrajinski izseljenci in begunci, ki živijo v tujini, že organizirajo svojo prostovoljsko armado, katera bi pod poveljstvom kneza Razumovskega, vplivnega ukrajinskega voditelja, v potrebnem trenutku pomagala pri ustanavljanju neodvisne Ukrajine.

rambnega in napadalnega orožja — krščanskega tiska.« Katoličani v Mehiki in Španiji so zgradili cerkve in ustanovili šole ter opravili mnogo dobrih del. Vsa ta dela so bila uničena, vsi njihovi napori so bili zaman, ker so zanemarili svojo dolžnost do krščanskega tiska ter prepustili javno življenje oblasti nasprotnikov Boga in krščanstva. Osvestimo se ter se zavedajmo svoje dolžnosti! Ne navezujmo prijateljstva z nekrščanskimi listi in časniki! To so navidezni prijatelji, v resnici pa so-

vražniki. Pred njimi svari v začetku omenjeni modri Sirah: »Tudi taki prijatelji so, ki se izpremene v sovražnike, in prijatelji, ki razglašajo sovraštvo in prepir in obrekovanje« (Sir 6, 9). Pravo prijateljstvo je krščanskemu ljudstvu mogoče samo s krščanskimi listi. V tem smislu kličemo našemu ljudstvu, vsem slojem in stanovom in vsem posameznikom: Ostanite nam zvesti v naprej! Pridobite nam novih čitateljev in naročnikov! Prijatelji, srečno novo leto, polno božjega blagoslova!

Srečno in veselo Novo leto 1939!

želita vsem cenjenim naročnikom, inserentom, čitateljem
in prijateljem „Slovenskega gospodarja“

uredništvo in uprava

Iz raznih držav

Romunija dobila novega zunanjega ministra. Romunski zunanji minister Petrescu Comnen je odstopil 22. decembra in pride za poslanika v Vatikan. Za novega zunanjega ministra je imenovan bivši senator Gheorg Grafencu. Spremembo nove vodilne osebnosti pri vodstvu romunske zunanje politike toplo pozdravlja Nemčija.

Dogodki na Madžarskem v dnevih obiska italijanskega zunanjega ministra. O obisku italijanskega zunanjega ministra Ciana v Budimpešti je že svetovno časopisje dolgo pisalo in je naglašalo velik politični pomen ter važnost poseta. Visoki italijanski gost je dospel v madžarsko prestolico 19. decembra in je bil na kolodvoru sprejet z velikimi svečanostmi. Dopoldne omenjenega dne je grof Ciano položil venec pred spomenik v svetovni vojni padlih vojakov, nato je pa obiskal zunanjega ministra grofa Czakyja in predsednika vlade Imredyja. Opoldne je grofa Ciana sprejel v avdienci regent, po avdienci sta pa regent Horthy in njegova gospa priredila grofu Cianu na čast kosilo. Že drugi dan obiska je bila podana uradna izjava, da Cianov obisk ni službenega značaja, ampak zasebnega in da ne bo za njegovega obiska nobenih političnih razgovorov. Dne 20. decembra ob osmih zjutraj je odpeljal regent Horthy Ciana na lov v Gödöllő. Lov se so udeležili razen Horthyja in Ciana ministrski predsednik Imredy, zunanji minister Czaky in nekateri drugi ministri. Po vrnitvi z lova je bila v Budimpešti na čast grofu Cianu slavnostna večerja, katero je priredil madžarski zunanji minister. Opolnoči 20. decembra sta regent Horthy in grof Ciano odpotovala na lov na severno Madžarsko. V zvezi z naštetimi dogodki je dejstvo, da je bil italijanski minister skrajno ogorčen, ker so izzvali ob njegovem prihodu madžarske silne tolpe na slovaškem obmejnem ozemlju hude in krvave spopade s češkoslovaško vojsko. Madžari so hoteli z nemiri dokazati Cianu, ki je bil razsodnik na Dunaju med Slovaki in Madžari, da niso zadovoljni z njegovo razsodbo. Upravičeno je vzel italijanski gost najnovejše dogodke ob slovaško-madžarski meji kot osebno žalitev in je za svojega bivanja v Budimpešti po možnosti skrčil v znak protesta vsa politična pogajanja.

Obča pozornost na Slovaško. V zadnjih dneh je vzbujala občo pozornost avtonomna Slovaška, ki je izvolila svoj prvi narodni zbor. Pri volitvah v avtonomno poslansko zbornico je nastopila ena sama stranka, v katero so se združile vse bivše slovaške politične stranke razen komunistov in socialistov. Zaradi tega je bila postavljena ena sama kandidatna lista. To so volilci ali potrdili ali odklonili. Volilci so morali pri glasovanju odgovoriti na vprašanje: »Ali hočete sodelovati pri zidanju

nove svobodne in neodvisne Slovaške?« — z »da« ali z »ne«. Volitve so potekle po vsem Slovaškem v največjem redu in miru med silnim navdušenjem prebivalstva. Vlada je dobila od vsega števila glasov 97,5%. Novi slovaški narodni zbor bo šteje 63 poslancev, ki so po večini vsi člani Hlinkove slovaške ljudske stranke. Od narodnih manjšin sta izvoljena dva nemška poslanca. Z ukazom predsednika češko-slovaške republike je sklican novo izvoljeni slovaški avtonomni parlament k otvoritveni seji za 18. januar. Naloga te zbornice bo, da potrdi sedanjo slovaško vlado in od nje doslej izdane ukrepe ter da izdela novo avtonomno ustavo, po kateri bodo prihodnje leto spet volitve. — Slovaško ljudstvo je sprejelo z velikim veseljem vest, da bo predsednik republike obiskal Slovaško. Povsod se pripravljajo, da po-

glavarju države prirede sijajen sprejem ter mu na ta način izkažejo hvaležnost, spoštovanje in vdanost. — Radi drznih vpadov madžarskih nasilnih tolp na slovaško ozemlje, ki so bili zavrženi od češkoslovaškega vojaštva, je slovaška vlada v znak protesta prekinila vsa pogajanja z Madžari in predvsem tudi pogajanja glede končno veljavne razmejitve. Trije državni tajniki Slovaške, ki so nastavljeni v skupnih ministrstvih v Pragi, so prevzeli 20. decembra dolžnost, in sicer Jožef Zvrškovec v zunanjem ministrstvu, Štefan Hasis v ministrstvu za narodno obrambo in Aleksander Brncija v finančnem ministrstvu. Ti trije tajniki bodo pod predsedništvom podpredsednika vlade Slovaka Karla Sidorja tvorili neke vrste slovaško vlado v Pragi. Dne 20. decembra so imeli prvo sejo.

Komunistom je odklenkalo v novi Češko-Slovaški. Eno prvih hvalevrednih dejanj nove Češko-Slovaške je bil razpust komunistične stranke, ki je imela pod predsednikom dr. Benešem v Pragi za vso osrednjo Evropo svoje glavno agitacijsko in propagandno gnezdo. Razpust komunistične stranke je postal pravomočen 20. decembra. Ta dan je bilo razveljavljenih 25 mandatov komunističnih poslancev. V senatu je bilo razveljavljenih 13 komunističnih senatorskih mandatov. Komunistična stranka je prodala tiskarno, kjer je tiskala svoj strankarski list, znani delniški družbi Bata.

Po krščanskem svetu

Papež začel 60. leto mašništva. Sv. oče papež Pij XI. je v torek, 20. decembra, stopil v 60. leto svojega mašniškega življenja. Rojen 31. maja 1857 je bil v mašnika posvečen 20. decembra 1879. Kljub svoji visoki starosti (star je 81 let 7 mesecev) z izredno svežostjo duha izvršuje mnogovrstne in težke posle svoje visoke službe, ki je najvišja na zemlji. Zadnji čas precej trpi na boleznih v nogah in na srčni astmi (naduhi). Včasih se napadi boleznij pojačajo, osobito če prevelik napor svetega očeta zmanjša telesno odpornost. Ko si nekoliko odpočije, pa si zopet opomore, da more spet posvetiti svoje moči delu, ki ga zelo ljubi. Nedavno je imel hud bolezenski napad, kmalu pa se je njegovo stanje zboljšalo, tako da je zdaj povsem zadovoljivo. Vtorek, 20. decembra, je sv. oče opravil v svoji zasebni kapelici daritev sv. maše ter tako začel 60 letnico svojega duhovništva. Naj bi ga Bog ohranil, da bi mogel čez leto dni praznovati biserni jubilej svojega mašništva!

Duhovniki kot mučeniki. Komunisti črtijo duhovnike z vso sovražnostjo ter jih preganjajo, mučijo in morijo, kjer le morejo. Ta prilika se jim poleg Rusije sedaj nudi v Španiji. Koliko duhovnikov in redovnikov so rdečkarji v Španiji pomorili, se do zdaj ne da povsem natanko določiti. Ugotavlja se to število zlasti potem, ko so rdečkarji s svojimi vojniki morali zapustiti kakšno špansko pokrajino. Že večkrat smo imeli priliko, da smo iz teh pokrajin poročali o žrtvah komunistične razdivjanosti. Danes dostavimo še nekaj primerov. Na otoku Minorci je bil umorjen mlad duhovnik Jean Huquet. Maševal je samo tri tedne, ker ga je tri tedne po njegovi novi sv. maši zadela smrt. Ko so rdeče vojaške

čete prišle v vas Ferrerías, kjer je mladi duhovnik bival, so mu strgali duhovniško obleko s telesa. Komendant mu je vzel križ, ga primaknil k njegovim ustom ter rekel: »Pljuni na svojega Boga, drugače te usmrtime!« Mladi duhovnik pa dvigne svoje roke z vzklikom: »Živel Kristus Kralj!« Zadet od dveh krogel je padel mrtev na tla. Težka usoda je zadela škofa iz Almerije in Cadiksa. Komunisti so ju ujeli in kot nosilca premoga zaposlili na vojni ladji »Jaime I.«. Ko je ta ladja zaplula v morje, sta morala škofa v strojišču delati. Ko sta utrujena od težkega dela nekoliko legla na tla, da bi si odpočila, so prihiteli mornarji ter polili tla z vodo, da sta morala vstati. Čez nekaj dni so oba škofa z drugimi ujetniki povezali v veliko mrežo ter jih žive vrgli v morje. Kurata (duhovnega pastirja) v Torrijosu so slekli, ga ogrnili v rdečo plašč, mu pritisnili trnjevo krono na glavo, naložili križ na rame ter ga tirali po ulicah in cestah. Ko je obnemogel padel na tla, so ga udarjali s palicami ter ga pognali naprej. Tri dni je moral hoditi križev pot, dokler ni naposled krogla rdečega vojaka napravila konec njegovemu trpljenju. Kurata v Parrillasu, ki ni hotel pobegniti, so vrgli v ječo. Zahtevali so od njega: »Vrzi proč duhovniško obleko! Religije je sedaj konec!« Duhovnik mirno odgovori: »Religija ne bo nikdar umrla, cerkev bo iz teh težav in bojov vstala zmagoslavna!« Za te besede so ga ustrelili. Njegova mati je pokazala isto junaštvo. Ko je bil sin v ječi, so rdečkarji materi prigovarjali, naj nanj vpliva, da odpade od duhovništva ter sprejme službo tajnika krajevnega komunističnega odbora. »Nikdar,« tako je odgovorila mati, »moj sin ne bo hotel zgubiti duše, da bi rešil svoje telo!« Kurata v Car-

rascaleji so ujeli z materjo vred. Ko so ga obsodili na smrt, je mati zanj prosila s solzami v očeh. Ko niso ničesar zalegle ne prošnje ne solze, je prosila, naj jo s sinom vred umorijo. To se je tudi zgodilo. Prav lepi prizori verske zvestobe in hrabrosti se poročajo tudi iz vrst laikov (svetnih ljudi). 12 letni deček je srečal na ulici mesta Barbastro tovorni avto, iz katerega so donele

cerkvene pesmi. Deček se postavi pred napolnjeni avto ter vpraša šoferja: »Koga voziš?« Šofer odgovori: »Kristjane, ki jih peljem v smrt.« Deček zahteva in prosi: »Vzemi s seboj tudi mene! Tudi jaz sem kristjan in hočem z drugimi umreti!« Šofer je dovolil, da je deček stopil na tovorni avto. Ko so se pripeljali na morišče, so ga z drugimi kristjani ustrelili.

Novice

Osebne vesti

Škof izročil trboveljskemu g. župniku imenovanje za monsignora. Škof dr. Ivan Tomažič je izročil g. Gašperiču, župniku in duhovnemu svetniku v Trbovljah, iz Rima došlo imenovanje za monsignora in mu je k visokemu odlikovanju častital v prisrčnih besedah. Številnim častitkam se pridružuje »Slov. gospodar« z željo, da bi vneto delovni dušni pastir se še dolgo let čil in zdrav veselil papeževega odlikovanja!

Rečički gospod župnik imenovan za monsignora. Za monsignora je bil imenovan iz Rima g. Alfonz Požar, župnik na Rečici ob Savinji in upravitelj gornjegrajske dekanije. K imenovanju naše častitke!

Nesreče

V zadnjem trenutku rešena strašne smrti V Legnu v župniji Ribnica na Pohorju živi pri svojem zetu Alojzu Kotniku 74 letna tašča Marija Sušec. S prižgano petrolejko se je podala na podstrešje po živila. Na podstrešju je starki spodrsnilo in je padla. Radi razbite svetilke se je na mah vnela na dilah nakopičena slama. Ogenj je uničil 15.000 din vredno hišo. Gospodar Kotnik ji je v zadnjem trenutku priskočil na pomoč in rešil taščo strašne smrti.

Dve nesreči. 54 letna delavka Marija Kolarič iz Sv. Kungote na Dravskem polju je spodrsnila na oleđeni cesti in si je pri padcu zlomila levo nogo. — V Spuhlji pod

Ptujem je padel 48 letni dninar Ivan Čeh z lestve in si je zlomil levo nogo. Imenovana ponesrečenca sta se zatekla v ptujsko bolnišnico.

Otrok podlegel opeklina. Dušanček Vanušek, dveletni sinček šoferja v Celju, se je polil s kropom po vsem telesu. Otroka so koj prenesli v bolnišnico, kjer je podlegel prehudim opeklina po večdnevem trpljenju.

Šestletna deklica prepeljana v brezupnem stanju v bolnišnico. V Globokem pri Brežicah se je opekla po vsem životu šestletna Zefka Verbič, hčerka vdovele najemnice, ki je pustila otroka samega doma, ker je morala po opravkih v Brežice. Najbrž je deklica odprla vratca zakurjenega železnega štedilnika. Pri tem je padla žerjavica na obleko in jo vžgala. Ko je prišel starejši brat domov, je našel sestrico golo in hudo opečeno po vsem telesu. Grozno trpečo Zefko so prepeljali v brezupnem stanju v brežiško bolnišnico.

Plini od premoga so ga zadušili. Ferdinand Knez, samski uslužbenec gostilničarske pivovarne v Laškem, je zanesel v svojo sobico žerjavico, na katero je nametal premoga, da bi se ogrel, in je legel spat. Kneza so našli drugo jutro zadušenega od strupenih plinov, katere je širil tleči premog in niso mogli nikamor iz zaprte sobe.

Vlak razbil poštni nabiralni avto. Na železniškem prelazu za tobačno tovarno v Ljubljani se je zgodila 20. decembra krog

PRAZNIK SV. TREH KRALJEV — PRAZNIK ZA KATOLIŠKI TISK!

»Vzajemnost«, glasilo slovenske duhovščine, je prinesla pretekli mesec navodila za praznik katoliškega tiska, to je za praznik sv. Treh Kraljev. Ta dan naj vsa Slovenija napravi temeljite načrte, kako s korenino vred izruvat vse, kar je pri nas protikatoliškega in protislovenskega! Poročajte nam, kako ste pri vas ta praznik obhajali in kakšne uspehe svojega dela za katoliški tisk ste dosegli.

pol osmih zvečer huda nesreča. Brzovlak iz Trsta je na omenjenem prelazu treščil z vso silo v poštni nabiralni avto. Avtomobil je strahoviti sunek pognal v loku osert metrov daleč v stranski jarek in nasip, kjer je razbit obležal s kolesi navzgor. Zaradi silnega sunka se je razbila vsa karoserija. Vrata kabine so se odprla in šofer in njegov spremljevalec sta zletela iz avtomobila ter obležala kraj njega negibna drug poleg drugega, oba z obrazom na zemljo. Na mesto nesreče poklicani reševalci so odpeljali v bolnišnico šoferja Andreja Majerja, očeta dveh otrok, in 40 letnega poštnega zvančnika Rudolfa Batis, ki je oženjen. Batis je kmalu po prevozu umrl radi ribite lobanje in hudih notranjih poškodb. Šofer Majer je hudo poškodovan po glavi in vsem telesu, vendar je bil po nesreči pri zavesti in je še celo govoril.

Junško deklo. V Škofjo Loko sta se pripeljala na koleslju gospod in gospa K. iz št. Vida nad Ljubljano. Ko sta se vračala, se je podal gospod v trafiko v kapu cinskem predmestju, gospa je pazila sama na vozu na konja. Konja sta se splašila mimo brzečega avtomobila in sta zdvijala. Voz se je kmalu toliko nagnil, da je padla gospa pod voz in sta jo vlekla zdvijana konja s seboj. K sreči se je ojunčila 18 letna Minka Ziherl, doma iz Litiče, da

Januš Golec:

Sporazum

(Spomin ob 20 letnici Jugoslavije)

Obsotlska dolina je slavila prevrat pred 20 leti v največjem navdušenju. Hrvati na drugi strani Sotle so bili precej hladni. Bilo pa je tudi med Zagorci mnogo pravih rodoljubov, kateri so želeli med svojim narodom isto veselje pri ustvarjanju nove države, kakor so ga gledali na lastne oči na shodih ter taborih na štajerski strani. Za Jugoslavijo vneti možje so bili prepričani, da je treba Hrvatom pouka v vprašanju: Kaj je Jugoslavija in kaka naj bo? Kakor hitro bo znal vsak priprosti kmet, kake cilje hoče zasledovati ter doseči težko zaželjena nova država, se bo ogrel za njo ter jo ognjevitov vzljubil.

G. dr. Fran Jankovič

Mož, kateri se je veselil ob prevratu po spodnjih krajih zaupanja naroda na obeh straneh Sotle, je bil rajni g. dr. Fran Jankovič, zdravnik v Kozjem ter državni in deželni poslanec. Hrvati so prisegali nanj, ker je bil kot zdravnik tedensko oblegan od zagorskih bolnikov. Slovel je po govorniškem daru in so ga imenovali zaradi miloganjivega glasu Gregorčiča med našimi politiki.

Ljubega dr. Jankoviča so naprosili neka-

teri tako zvani velikaši od Sv. Katarine na Selah na hrvaški strani Sotle, naj bi raztolmačil na javnem shodu narodu, kaj je sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci za stvaritev skupne države in zakaj se ga naj tudi kmet oklene z dušo in telesom.

Dvojni g. poslanec je bil vesel povabila in je vzel s seboj še pisca teh spominov, ki bi naj izpopolnil z živo besedo, kar bi mogoče on sam v vlogi glavnega govornika nehote prezrl ali bi mu ušlo.

Otvoritev shoda

Na Hrvate je treba napraviti že ob prihodu mogočen vtis. Iz tega vzroka sva se tudi pripeljala na Sele k Sv. Katarini s par konji ter v kočiji. Zagorski »plac«, na katerem se je vršilo sončno nedeljo popoldne zborovanje pod milim nebom, je bil poln naroda. Prevladovali so moški v podrapanih avstrijskih uniformah, kar je bilo dokaz, da je navzoča pretežna večina bivših frontnih vojakov.

Sklicatelji zborovanja so naju prisrčno sprejeli ter pozdravili in hoteli, da bi naj nastopila kar sredi med ljudstvom, ki koprni po razlagi: Kaj hočemo in kam plovemo?

Poznal sem že tedaj prav dobro Zagorca, o katerem nikoli ne veš ob priliki javnega zborovanja, s kom bo potegnil in če ne bo dejansko s teboj obračunal.

Poslal sem konje ter kočijo nazaj preko Sotle. Vztrajal sem odločno na tem, da govoriva z balkona prvega nadstropja ravnokar dograjene nove hiše, odkoder je bil najlepší razgled na vse strani in sva bila varna pred nepredvidenimi izmenadenji.

Zbor je otvoril s pozdravom na vse številne zbrane eden velikašev, kateremu je bilo res na tem, da bi padlo zrno besede na rodovitna tla. Predstavil je oba govornika in je glede moje malenkosti povedal, da sem sin Hrvata iz Ivaniča pri Deseniču ter vojni invalid.

Predstava je bila sprejeta mirno, brez sicer običajnega burnega nazdravljanja.

Obča rabuka

Priznati moram, da sva se pripravila z dr. Jankovičem za pouk Zagorcev o sporazumu vsak s skrbno spisanim ter natančno naučenim govorom.

G. doktor se je v dostojanstvu dvojne poslanske časti ter zdravniškega čudodelstva med Hrvati prvi prikazal na balkonu ter začel svoj pesniško sestavljeni govor o trobratskem sporazumu, kateri je že sklenjen od voditeljev ter še mora narodu preiti v kri in meso.

Ni pognal med poslušalce pet dobro preudarjenih stavkov, že so priletele od vseh strani burne opazke:

je skočila — ne meneč se za lastno varnost — pred konja, ju zaustavila in rešila materi treh otrok življenja.

Razne novice

Božične počitnice za vse šole trajajo do 9. januarja.

Bela fazanka in črni fazan. G. Voršič iz Sv. Lenarta v Slov. goricah je ustrelil belo fazanko, g. Sautner iz Slov. Bistrice pa črnega fazana. Oboji lovski plen je redkost.

Pogrešan. Že nekaj dni pogrešajo Franca Petrovič, 46 letnega posestnika v Stojncih pri Ptujju. Ker je bil v zadnjem času zaposlen pri popraviljanju obrežja Drave pri Borlu, so nekateri mnenja, da je po nesreči padel v Dravo ter utonil.

Družba sv. Mohorja je v zadnjem času izdala te-le nove knjige: Janez Jalen, Cvetkova Cilka, broš. 53 din, vez. 68 din; Sever Sonja, Čevljarček Palček in druge pravljice, broš. 52 din, vez. 64; Cvelbar Joža, Izbrano delo, broš. 44 din, vez. 53; Breznik Albin, V plamenih rdečega pekla, broš. 12 din, vez. 20 din; Salten-Lavrič, Bambek, broš. 28 din, vez. 40 din; Anton Tomaž Linhart, Izbrano delo, broš. 20 din, vez. 32 din. Knjige dobite po vseh knjigarnah. Udje Družba sv. Mohorja jih dobijo 25% ceneje, če jih naročijo naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju. 1837

ZARADI TOPLE JESENI

in prevelike zaloge

PRODAJA ZIMSKO BLAGO

po izredno nizkih cenah

FR. DOBOVIČNIK, CELJE, Gosposka 15

Udeležite se velikega žrebanja knjižnih nagrad, ki ga je razpisala Družba sv. Mohorja. Prva nagrada je 100 vezanih knjig »Mohorjeve knjižnice«. Rok natečaja je omejen. Na zahtevo Vam takoj pošlje seznam nagrad in pogoje za udeležbo pri žrebanju Družba sv. Mohorja v Celju. 1837

Nov koledar za leto 1939. Predstojništvo svetišča na Ptujjski gori je izdalo za leto 1939 ličen stenski koledar s sliko Gorske Matere božje in služabnika božjega Antona Martina Slomšeka, ki je bil velik častilec Gorske Matere božje. Koledar bo v okras vsaki krščanski hiši. Posamezen koledar stane 2 din.

»Mi smo Hrvati. Vrag po onem, kaj so sklepali voditelji. Nas ni vprašal nikdo!«

G. Jankoviču je sicer postalo vroče, a ni se dal oplahiti in je po umirjenju nadaljeval:

»Bratje Hrvati, vaši, naši ter srbski voditelji so se zedinili ter sporazumeli za osnovanje skupne...«

Besede »države« že ni bilo slišati, ker je nastala obča rabuka in so kumeki v vojaških oblekah vpili iz polnih grl:

»Tisoč vragov! Narod ni dal nobenemu voditelju pooblastila! Kaj nam mar, kar so sklenili posamezniki!«

Govornik je skušal v tretje ubrati čisto drugo stran o bratstvu med Jugoslovani. S pobratimijo je tako razdražil sršenovo gnezdo milega naroda, da so začele brenčati nevarne psovke ter pretnje, kakor:

»Šuti (utihni), mehak (debeluh) kranjski! Dol z njim! Kranjci nas ne bodo komandirali!«

Na kako nadaljevanje govora o bratskem sporazumu ni bilo niti misliti. Gospod doktor je bil že tudi toliko zbežan, da je ostrmel nad nezakrivljeno podivjanostjo in je zrl nemo ter pomilovalno na kričarce ter hujskače, kateri so se vedno bolj razvneli in je bila nevarnost, da bodo obsuli govorniški balkon s kamenjem.

Zagorski veljaki so tiščali mene na bal-

Mestna hranilnica v Mariboru

pupilarno varni denarni zavod mesta Maribora

Daje posojila na hipoteke, vrednostne papirje, menična in v tekočem računu po ugodni obrestni meri.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodnejše.

Za vse obveznosti jamči mestna občina mariborska z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Uradne ure: dnevno od 9 do 12 v Orožnovi ulici 2. 1791

Valagajte v domači, mestni denarni zavod!

»Oven« terpentinovno milo sestoji iz najboljših surovin in je izdelek najstarejše domače tovarne mila Fock iz Kranja. Kupujte ta domači izdelek!

Obžalovanja vredni slučajii

Prepročen vlom v mežiško cerkev. Ko je šel organistov sin Štefan Lednik ob devetih dopoldne zvonit, je zapazil za glavnim oltarjem fantalina okrog 14 let, ki je hotel z vitrihom vlomiti v puščico. Tat se je pri tem skrnil na prižnico, kjer so ga potem dobili. Fantalin je bil v družbi starejšega moškega, kateremu pa se je posrečilo pobegniti. Je nekako 22—30 let star, vitke postave, oblečen v kratek siv površnik, ima hlače pumparice, na glavi pa športno čepico. V prejšnji noči sta ukradla nekemu hlapcu čevlje iz hleva, katere pa je k sreči že dobil nazaj.

kon, da pomirim razkačeni narod kot napol sorojak ter vojni pohabljenec. Očividno je bilo, da so razpicali rabuko frontarji in osobito oni, kateri so se vrnili iz boljševiske Rusije.

Navdih v zadnjem trenutku

Mati božja bistriška! Jaz bi naj bil pomiril brez najmanjšega vzroka vzvalovljeni narod, ko sta iz mene kar izžarevala najčistejše bratstvo in sporazum! Tiščal sem v žepu črno na belem beležen govor ravno o tem, česar Hrvati nečojje slišati in radi česar bova prejela kot nagrado kamenje ter še batine oba govornika z zagorskimi velikaši vred, kateri so že bili uverjeni, da so samo krajevni voditelji brez naroda.

Nikdar prej in ne pozneje nisem občutil tolike onemoglosti, ko v onih trenutkih, ko so me drezali od vseh strani, naj zamenjam tovariša na balkonu in udarim na druge strune, če ne, bo joj za vse v prvem nadstropju nove hiše!

Zavedam se še danes, da sem moral napravljati na vse vtis obupanca, kateremu so se potrgale vse rešilne bilke in mu je samo na tem, da bi se sploh ne pokazal, ker je itak vse zgubljeno.

Kar vstati mi ni dalo s stola. Gledal sem skozi okno na levo, kjer so na »placu« dvigali Hrvati pesti, ozrl sem se še proti desni, kjer je leno tekla Sotla in je bila preko

Vlom v planinski dom. S puškami oboroženi neznan vlomilci so vlomili s pomočje lestve v prvo nadstropje planinskega doma na Uršlji gori, ki je last podružnice SPD v Slovenjgradcu. S sekuro so razbili drzneži kuhinjska vrata in še dvoje vrat. Na ta način so prišli vlomilci v pritličje, kjer so shrambe. Odnegli so mnogo posteljnine, jedilnega orodja, nekaj steklenic piva in vina, živeža ter nekatere stvari, last oskrbnice. Ni jim uspelo, da bi bili vdrli v glavno shrambo, kjer bi bil plen nekoliko večji. Vlomilci so bili pri tatinskem poslu zasadeni od cerkovnika, katerega so pregnali s puškami. Junaški cerkovnik je odbrzel v dve uri oddaljeni Uršlji dom, od koder je telefonično poklical orožnike iz Prevalj. Pred prihodom orožniške patrolje, kateri so se še pridružili oboroženi lovci, so pobegnili lopovi s plenom. Zasedovalci so jih sledili po snegu do Prevalj, kjer se je zgubila sled proti Lešam.

Vlom v stanovanje. V Mariboru v Erjavčevi 14 je pri belem dnevu vlomil neznanec v stanovanje tkalskega mojstra Otmarja Bošak. Odnedel je obleke in zlatnine za 6000 din. Tat je bil celo toliko drzen, da se je v Bošakovem stanovanju preoblekel in pustil tam že močno ponošeno obleko.

Dva vloma. V noči sta bila izvršena v Limbušu pri Mariboru dva drzna vloma. Vlomilci so vdrli najprej skozi okno v poštni urad, od koder so odšli praznih rok, ker si niso upali lotiti blagajne, v predalih pa ni bilo denarja. Za pošto so obiskali gospo Pavlo Robičevo, kateri so odnesli iz gostilne cigarete in tobak, 80 din, več litrov vina ter žganja, dva moška plašča, dva para gozdaric ter precej mesa in klobas od kolin. Najbrž so poskušali isti ptiči vlomiti tisto noč v Selnici ob Dravi v občinsko pisarno, kjer so bili pa prepodeni.

V prepiru obklan. V Jurovcih pri Ptujju sta se sprla 28 letni posestniški sin Jakob Kozel in enako stari delavec Jožef Krajnc.

nje tolikanj z bratskim sporazumom prežeta Slovenska Štajerska.

Ravno pri zadnjem pogledu me je prešinilo navdihnjenje, ko mi je obviselo oko na obsotlski bajti starega Nikole Škaličkega.

Bajta Nikole Škaličkega

Bognaj, kdo in kdaj je postavil skoro tik ob brvi preko Sotle na hrvaški strani bajto, katera je bila last starega Škaličkega.

Bajta je bila lesena. Spredaj je stari v poletnem času streho podaljšal ter razširil z gabrovim vejevjem in pod listnato senco so stale ob lepem vremenu pivske mize ter v zemljo zabite klopi. Zadaž za pravo bajto z dvema točilnima prostoroma je bilo na pol z deskami pokrito ognjišče, na katerem je pekel stari »birtaš« ob nedeljah in praznikih mastno proletino ter jagnjetino in kuhal ter varil nekako kisl juho.

Bajta starega Škaličkega je bila obmejna oštarija, zatočišče vseh predvojnih švercarjev in sploh obmejnega prometa s prepovedanim mrtvim in živim blagom.

Pod streho te bajte in na travniku krog nje so si bili štajerski Slovenci in Hrvati od pantiveka res pravi bratje in so živeli v najboljšem sporazumu.

Tukaj so pri skupnih mizah jedli, pili, prepevali, plesali na prostem, kvartali, se

PRIJATELJEM!

Kakor vsako leto, bomo tudi letos vsem onim prijateljem, bodisi društvom ali posameznikom, za trud, če nam pridobijo nove naročnike, dali primerno nagrado.

V prepiru je potegnil Kranjc nož in je varno obklal Kozela po glavi in vratu.

Dve tatvini v ptujski okolici. Jožefu Kranjcu iz Bukovc v župniji Sv. Marko niže Ptuja je zginila skoraj nova ladja, ki ima na zadnji strani naslov lastnika. Posestniku Jožefu Kukoviču v Stojncih je ukradel nekdo kolo z zapravljičvka.

Pojasnen roparski umor. V Trziču na Gorenjskem je bil v noči na 30. november umorjen in izropan 52 letni čevljarški prizovalec Sikst Ribič, doma iz Kokrice pri Kranju. Priče so izpovedale, da bi naj bil zagrešil roparski umor mlajši moški, ki je prenočeval pri Ribiču in se je izdajal za zastopnika dr. Krekove gospodinjske šole v Ljubljani. Oblast je prejela kmalu več zasebnih ovadb o gologlavem mladeniču, kateri se klati po deželi in nabira članice in članarino za nedeljske gospodinjske tečaje, katere je sam iztuhtal. Mladi slepar se je zadnje dni ujel v mreže celjske policije, katera ga je zaprla radi tatvine kolesa in mu je začela izpraševati vest. Gre za 23letnega Franca Mirnika, doma iz Liboj pri Celju. Radi tatvin in goljufij je že bil obsojen enkrat na 20 in drugič na 22 mesecev ječe. Prijeti je priznal sleparije z gospodinjskimi tečaji, za katere je pobiral po 30 din od udeleženke in je presleparil na ta način nad 30 ljudi. Izvršil je več goljufij po raznih knjigarnah in pri zasebnikih. Po natančnejšem zaslišanju se je moral pod težo dokazov vdati radi roparskega umora v Trziču. Izpovedal je, da je v noči na 30. november v Trziču z lesenim drogom ubil Ribiča. Umorjenemu je vzel 1500 din, zlato žepno uro, zlato zapestnico, dvo-

je oblek, črn suknjič in še razne malenkosti. Celjska policija je izročila mladega tolovajskega izprijenca ljubljanski.

Izpred sodišča

Obsojena ljudska pijavka. Konrad Čeh, 34 letni posestnik, trgovec, gostilničar in trgovski potnik v Sp. Porčiču pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, se je vrgel leta 1934 radi prezadolženosti na barantijo s hranilnimi knjižicami. Ponujal je lahkovernim podeželanom do 70%, medtem ko so drugi agenti izvabljali kmetom hranilne prihranke samo za 30—40%. Čeh je pri visoki procentni ponudbi »kupoval« take knjižice, katere so se glasile na večje zneske. Necedni posel je uganjal po okolici Ptuja in je raznim kmetom izvabil hranilnih knjižic za 100.000 din. Plačilnih obljub ni držal kljub vsem opominom. Tu in tam je vrgel kaki žrtvi malenkost, večina pa je ob zapane mu prihranke. Z izvabljenimi knjižicami je Čeh deloma poravnal svoje dolgove, kateri so ga stiskali, pri raznih denarnih zavodih, deloma je plačal dobavitelje blaga za svojo trgovino, deloma jih je prodal prekupčevalcem za mnogo nižjo ceno, kakor jih je sam »kupil«. Mariborsko sodišče je obsodilo 21. decembra ljudsko pijavko za vse zagrešene sleparije, s katerimi je tako občutno oškodoval štedljive kmečke ljudi, na eno leto robije.

Umor za 1 din gotovine pred sodniki. Dopoldne 7. oktobra sta prišla v točilnici v Gosposki ulici v Celju skupaj 55 letni prodajalec lesenih rezbarij Jakob Tratnik in 28 letni Ivan Špajzer iz Lave pri Celju. Iz mesta sta krenila proti Levcu, kjer sta se oglasila v Majdičevi gostilni. Vinjeni in sitni Špajzer je imel s seboj kramp, katerega je ponujal pivski družbi za 20 din. Orodja ni nikdo kupil radi bojazni, da je najbrž ukraden. S časom se ga je tudi stari Tratnik navklkel in se je začel bahati, da ima več tisočakov. Med Tratnikom in Špajzerjem se je vnel prepir in med kreganjem sta

PAZITE PRI
BATERIJAH
na znamko
CROATIA

prišla iz Majdičeve krčme pred Zadelovo gostilno, kjer so bili že zapri. Od tam sta krevsala proti Drešnji vasi in sta se prerekala. Na samotnem kraju je Špajzer udaril Tratnika najprej s pestjo po glavi, nato pa še s krampom, da se je stari zgrudil na tla. Pobitemu a še živemu je preiskal žebe in našel en sam dinar. Slekkel je žrtvi suknjo in hlače ter čevlje in jih obul. Vzel je tudi nahrbtnik, katerega je vrgel s Tratnikom vred v Savinjo. Truplo umorjenega in izropanega je naplavila Savinja v gramoznici v Medlogu, kjer so ga potegnili delavci na suho. Špajzerja, ki se je skrival pred orožniki, so kmalu imeli. Na sodni razpravi 22. decembra v Celju je bil roparski morilec obsojen na dosmrtno ječo.

Dva Kajnova zločinca pred sodniki. Celjsko okrožno sodišče je letos sodilo v osmih primerih, v katerih je šlo za Kajnov bratomorni zločin. Dne 20. decembra sta dajala v Celju odgovor kar dva Kajna. Komaj 18 letni posestniški sin Karel R. iz Kladja blizu Blance pri Sevnici ob Savi je zabodel v prepiru 17. oktobra svojega brata Jožeta, da je takoj izdihnil. Sodišče je obsodilo brata-morilca na štiri leta strogega zavora in na 500 din povprečnine. — Anton Žeppek iz Starih Slemen pri Konjicah je bil že 12 krat kaznovan radi vlomov, tatvin in potepov. Letos 15. oktobra pa je s kolom udaril svojega lastnega brata Ludovika po glavi tako hudo, da je čez 11 dni umrl v celjski bolnišnici. Druga kajnovska hudoba je bil obsojen na pet let robije.

posvetovali o skupnih tihotapskih pohodih ter sklepali zarote proti financarjem ter orožnikom.

Bajte starega Škaličkega se je ognil ob nedeljah ter praznikih daleč vsak hrvaški financar ter orožnik, ker sicer bi bil okušan v Sotli, kaj se pravi dražiti ter motiti pri jedi, pijači in v veselju tesno sporazumljene obmejne Slovence in Hrvate, kateri se ravno na tem zbirališču niso nikdar sprli, kaj šele stepli!

Najbolj viden ter zgodovinsko preizkušen znak sporazuma med hrvaškim Zagorjem in slovenskimi obsotlskimi kraji je bila od nekdanj razklopotana bajta starega Nikole Škaličkega.

Bajta — rešitev

Pogled in spomin na bajto ob Sotli sta me prešinila in sta mi pošepnila, kaj bo iz vojne vrnulega Hrvata umirilo ter zadovoljilo vsaj za tako dolgo, da odneseva srečno apostola sporazuma pete nazaj čez Sotlo.

Razsvitljen ter trenutno ojunačen sem se pognal na balkon. Premeril sem z zavestjo osvojevalca razburkano množico, pokazal z desnico na vsem vidno bajto starega Škaličkega ter zaklical:

»Vsi poznate bajto Nikole Škaličkega!«

Kakor en mož in na povelje so se zagledali vsi navzdol s hriba proti Sotli.

Privreli so mi iz polnih prs spomini, kako sta pred in pri tej bajti pila, pela, rajala, z združenimi močmi se branila skupnega sovražnika v financarski ali orožniški uniformi ter sporazumno kovala načrte za šverc s soljo, šibicami, tobakom, svinjami ter živino Slovenec in Hrvat. Ob bajti Škaličkega teče Sotla, katera je bila od nekdanj zapreka, da ni smel kupovati Hrvat na Štajerskem cenejše soli ter boljšega tobaka; in ne Slovenec trgovati z živim blagom, za katero se je dalo med Hrvati dobiti bolj trgovini prikladno ceno kakor po štajerskih sejnih.

Ko so pred kratkim najbolj razboriti kumeki pri spominu na predvojno skupnost že zadovoljno migali z mustačami in so se jim razlezla lica v prirojeno dobrovoljnost, sem naobrnil obsotlsko bajto na najnovejši prevratni sporazum, po katerem Sotla ne bo več obmejna zapreka. Po sporazumu med trobratskim jugoslovanskim narodom bo štajerski tobak tudi hrvaški, slovenska sol zagorska, dogon na sejme z obeh strani Sotle prost in ob Sotli ne bo več ne tolikokrat prekletega financarja in ne žandarja.

Najsrditejši uporniki napram dr. Jankovičevemu sporazumu so mojega o izginu švercarskih ovir za bodoče še izpopolnjevali s pripombami:

»Če bo tak, bomo še brez financarja pe-

kli rakijo (kuhali žganje) in prosto streljali hrvaške in štajerske zajce.«

Tako nekako se je sukala moj nenapisani in hipno iz starih spominov privreli govor ob bajte starega Nikole Škaličkega, krog prastare pobratimije in skupnega nastopanja Hrvatov in Slovencev v borbi zoper trinoške prepovedi madžarske in avstrijske oblasti do popolne in tolikanj zaželjene seljaške svobode v prosti žganjekuhi in od gospode ne nadziranem lovu.

Razhod v sporazumu

Shod na Selah v Zagorju je končal čisto mirno z odobravanjem bratskih predvojnih razmer in z željo na še boljše poprevratne pri bajti starega Nikole Škaličkega, katera je postala znak za sporazum, na kakršnega mora pristati vsak pošten Zagorec. Zborovalci so se razšli v zavesti, da sporazum ne bo nič kaj krivega, četudi je bil sklenjen od voditeljev brez predhodnega pooblastila od strani milega naroda...

*

Žalibog je ob 20 letnici Jugoslavije bratski narod na levi strani Sotle po krivdi voditeljev ravno tako malo poučen, kak bi naj bil in kaj bi naj vseboval tolikokrat dnevno od vseh strani premlevani in do danes ne jasno očrtani sporazum, kakor je bil v onih nezabnih časih ob prevratu.

SLOVENC!

Kakor smo pri volitvah sijajno zmagali, tako sijajno moramo tudi razširiti našega »Slov. gospodarja«! Kako lahko delo so imeli v dotičnih krajih, kjer naš list prihaja v vsako hišo! Zdaj ob novem letu — na delo za našega »Slov. gospodarja«!

Slovenska Krajina

Lendava. Našim zavednim volilcem obeh okrajev gre vsa čast, da so za časa volilne borbe tako mirno in dostojanstveno vzdržali teror opozicije in da nikjer ni prišlo do izgredev. Ljudstvu se je zelo dopadlo, da na dan volitev ni bilo videti orožnikov z nasajenimi bajoneti, kot se je to godilo pri prejšnjih režimih.

Nedeljica. V nedeljo, 4. decembra, so proslavili 90 letnico svojega zgedno-katoliškega življenja gospod Jožef Cigüt. Na ta slovesni dan se je zbralo vse njihovo potomstvo, sinovi, hčere, vnuki in pravnuki, katerih živi 59, a bilo jih je 63. Na ta slovesni dan je svojemu očetu podelil sv. obhajilo njihov sin-duhovnik. Dobremu Cigütovemu očetu, ki so za svoja leta še zelo dobro ohranjeni, želimo, da bi v krogu svojih dragih proslavljali tudi 100 letnico rojstva.

Turnišče. Pretekli teden je bil premeščen iz kabineta notranjega ministrstva na okrajno načelstvo v Murski Soboti g. Terboča Ludovik. Našemu domačinu izrekamo svojo dobrodošlico in mu želimo, da bi se med nami prav dobro počutil!

*

Januš Golec:

Dikadoja

Leta 1917. umrli g. Jožef Kralj, dolgoletni župnik in dekan na Zavrču v Haložah, je rad pripovedoval kot svarilen zgled kmečkim škrtljavcem in skopuhom resnično zgodbo o Dikadoji.

Površna fotografija Dikadoje

Desetletja pred svetovno vojno je bil znan po Haložah berač Dikadoja. Kje mu je mati podarila življenje, o tem molči ustno izročilo. Sam ni mogel zaupati radovednejšem rojstnega kraja, ker je izsival komaj in komaj iz sebe par človeških glasov, iz katerih je zložil narod njemu samemu ime ter ga je krstil za »Dikadojo«. Bil je na pol mutast ter najbrž tudi gluhi, sicer pa krepko zrasel pohajč ter delamržeč. Hranili in oblačili so ga usmiljeni Haložani, dasi bi se z lahkoto sam preživljal s kmečkim delom. Njegova posebnost so bile haloške koline ali fureži, kateri so sloveli v predvojni dobi kot pravi domači ter ljudski prazniki.

Dikadoji ni ušel noben večji furež. Haložani so pripovedovali, da razbere v zimskem času zgodaj zjutraj iz proti nebu se dvigajoče mogočnosti dima, pri kateri hiši bodo zaklali dotično jutro kaj posebno težkega ter izdatnega. Kakor hitro je presodil ter določil s kakega razglednega griča smer ter kraj kolin, jo je

ubral tjakaj in je že bil deležen prvih kolinskih dobrot — jeter.

Kmetje ga niso gonili ob teh slovesnih prilikah od hiš. Užival je svinjske darove za pečjo, dokler ni zakolobaril furež oznajajoč dim pri kakem drugem dobrotniku.

Ob času kolin se je odebelil lenoba, da je komaj kobacal z enega hriba na drugega.

Haložani so se navadili z leti na nepovabljenega gosta in mu niti zamerili niso, ker je živel prav dobro liki ptice pod nebom brez setve in žetve.

Zakonca Čorbek

Na Turškem vrhu v župniji Zavrč sta gospodarila v onih dobrih časih pred vojno prav dobro zakonca Blaž in Marjeta Čorbek. Dasi jima Bog ni naklonil haloškega blagoslova — kopice otrok, pa nista bila kot samotarja na lepi posesti samo štedljiva, ampak naravnost prava — skopuha!

Sveta jima ni bila niti haloška navada praznovanja fureža. Kar sta zredila svinjskega za zakol, sta pospravila sama, ne da bi bila vabila na domači praznik sosedu. V pomoč jima je bil pri razdelavi kolin edino podobno škrtljavi Salatjekov Tuna iz Dobrave. Podčrtana skrivnost Čorbekovih furežev je bila še ta, da niti Dikadoja ni uganil, kdaj so kolinili. Beraški prihajč se je zglašal na Čorbekovini ali pred ali po furežu in se je moral zadovoljiti z voglom zmesnega kruha, če ni maral lačen od hiše.

Slučajno na kolinah

Kakor slepa kura zrno je zadel debeli ter močni Dikadoja nekega jutra par dni pred božičnimi prazniki pri Čorbekovih na furež. Ravno so harali v kropu debelega prolenka, ko se je zarežal škodoželjno za hrptom v delo zatopljenih Čorbekov in mesarja Tuneta Dikadoja. Gospodinja Marjeta se je tako prestrašila, da je na ves glas kriknila:

»Jezus Marija, ta gladovnjak nam bo pospravil polovico praseta! Odpravita to nenasitno lakoto, sicer ga bomo morali pitati čez cele — dolge praznike!«

Dikadoja ni razumel skopuškega očitka, roke je prekrizal na hrptom, se zagledal z zadovoljnim posmehom v mastno pečenko, s katere so strugali s starimi žlicami kolarji ščetine.

Ko je bil prolenk obešen za zadnji nogi ter pripravljen za razpolovitev, se je spustil mesar Tuna z mutcem v razgovor s kanzanjem. Dopovedal je beraču, naj gre k obdravskemu mesarju Debelaku na mejo barbarške ter zavrčke župnije in mu naj prinese na vrh veliko mesarsko klado. Dikadoja je kimal na desno ter levo in kazal, da razume, kaj hočejo od njega. Ko mu je ponudil gospodar še par šilcev tropinovca, jo je ubral brez obotavljanja v grabo po za navadnega človeka veliko pretežko breme za toliko razdaljo navzdol ter zopet navzgor.

Dikadoja je odšklopotal po klado, skopuška trojica pa v glasen krohot, ker se je znebila tako poceni orjaškega potepuha, kateri bi bil jedel nekaj dni za dobre tri. Ko so se od srca nasmejali gluho-nemi lahkovernosti, so pospešili delo v prepričanju, da požeruha najbrž ne bo nazaj, ko bo zagledal toliko težo, kateri ne bo kos pri prirojeni in vkoreninjeni lenobi. Za slučaj, da bi se le vrnil, bo našel

vse zaklenjeno po hitro opravljenem furežu in naj odide nadlega malharska za praznike kam drugam, saj so Haloze razsežne.

S težko klado v vrata

Dikadoja se je prestrašil na prvi pogled res težke ter obilne mesarske klade. Ako se mu ne bi bil Debelak posmehoval, ker so ga skopuhi na Turškem vrhu tako na debelo potegnili, bi bil vzel milo za drago ter odšel praznih rok. Kakor hitro pa je razbral v nezakriviljeni omejenosti, a telesni izredni moči, da hočeta briti norca iz njega kar dve partiji, je dvignil brez priprav trinožno klado, si jo naložil na rame in hajdi z njo proti cilju kljub ugovarjanju naenkrat presenečenega mesarja.

Kmalu popoldne je prisopihal liki kovaški meh mutec oznojen, kakor še najbrž nikoli v življenju, s klado na Čorbekovino, katero je našel skrbno zaklenjeno in nikjer žive človeške duše. Rignil je iz prsnih globin kot razbesnili bivol, postavil klado na tla, jo zopet pograbil z obema šapama, jo zavihel z vso goljatsko močjo in jo treščil v hrastova kletna vrata! S podboji vred so se razletela na drobne kose... Prvi pogled v klet je razblinil vso podivjano beračevo jezo. Mesto, da bi bil znova zarjul, je krohotnil, kolikor je mogel. Z železne spone v obokani kleti sta ga trenutno potolažili za zadnje noge viseči polovici Čorbekovega prolenka, za katerega je vlačil po tako dolgi ter mučni poti težko mesarsko klado.

Ni premišljal, kaj bi storil, kako bi se maščeval nad skopuhi. Klado je pustil, kamor se je bila zakotalila, snel je razpolovljenega praseta, si naložil vsako polovico na levo ter desno ramo in je še odnesel s seboj za razsekavanje mesa pripravljeno daljši nož ter sekirico in zapustil klet blaženega obraza. Izpred kleti je še zagrozil pri oknu v hiši zaklenjenima Čorbekoma in je odklopotal z v najkrajšem času zasluženim božičnim furežom v grabo, iz katere je bil prinesel leseno klado.

Dikadoja dobrotnik

V gluhonemem življenju najbrž naj-srečnejši malhar je pritovoril neovirano kolino do najbolj siromašnega viničarja v zavrčki fari. Tam je kar sam razsekaval ter razrezal vsako polovico prolenka na več prav izdatnih komadov s Čorbekovim nožem ter sekirico. Največji falad je podaril viničarju, pri katerem je mesaril med smehom ter nerazumljivo zadovoljnim riganjem. Ostale dele je zložil v izposojeni koš, s katerim je romal celo noč od vrha do vrha ter razdeljeval najlepšo liki repa belo svinjsko pečenko med siromake, kateri niti za božične praznike niso imeli kaj koliniti.

*

Kako je zamenjal gluhi ter mutasti bavec Debelakovo klado za Čorbekovega prolenka, se je razletelo v par dneh po celih Haložah. Haložani so bili odločno na Dikadojevi strani in so privoščili prav od srca znanima skopuhoma mesto svinjskega mesa za najlepše božične praznike — leseno klado! Kdor trpi škodo, ga doleti še posmeh. Tako je bilo tudi z Blažem ter Marjeto Čorbek, ki beraškega kolarja niti ovadila nista iz strahu, da bi jima v razjarjeni neodgovornosti ne posadil še rdečega petelina na streho lepe domačije.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zapke prav odlično odvajajo naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih. (Ogl. reg. S. br. 15.485/35.)

Dopisi

Sv. Primož na Pohorju. Neradi se oglašamo. Prvič imamo hribovci zmirom preveč dela, drugič se nam zdi, da se svet že tako dovolj meša. Vendar ne smemo zamolčati lepe božičnice naših šolarjev. Na kvatno nedeljo popoldne so igrali prelepo mladinsko igrano »Desetnic in sirotica« prav dovršeno. Med tednom pa so se obdarovali šolarji z bogatimi in koristnimi darovi. 92 otrok obdarovati, da vsak vsaj nekaj malega dobi, revnejši pa dobe obuvalo ali obleko, ni tako lahko! Najlepša hvala g. šolskemu upravitelju, ki je s pomočjo banske uprave in nekaterih dobrotnikov (dr. Korošec 1000 din i. dr.) priredil tako lepo prireditve!

Košaki-Krčevina. (Božičnica.) Pred božimi prazniki so naši dobri učitelji in učiteljice pri-

krajih, zato si kot dober župan in slovenski narodnjak zasluži, da na tem mestu spregovorimo o njem par besed. Rodil se je leta 1876 pri Filipovih v vasi Starešinci. Ob prevratu je bil imenovan za gerenta občine Črešnjevci. S tem imenovanjem je prešlo vodstvo te občine v slovenske roke, dočim so jo do tedaj vodili nemčurji. Leta 1920 je bil izvoljen za župana občine Črešnjevci na splošno zadovoljnost vseh občanov. V znanih letih nasilnega pritiska — 1933 — je bil razrešen svoje dolžnosti za tri mesece radi svojega slovenskega in katoliškega prepričanja. Še isto leto pa ga je prebivalstvo ponovno izvolilo za župana ter je tako izvojeval častno zmago nad kandidatom JNS stranke, ki ji je bil nosilec nemčur. Ob združitvi občin Gornja Radgona trg

„Slovenski gospodar“ — je izkaznica, da je vaša hiša katoliška in slovenska!

pravili v šoli s pomočjo mnogih velikodušnih dobrotnikov našim revnim šolarjem bogato božičnico. Mnogo potrebnih učencev in učenk je bilo ob razsvetljenem božičnem drevesu in petju lepih božičnih pesmi obdarovanih z oblekami, čevlji in s kosi perila. Vsem blagim dobrotnikom, znanim in neznanim, bodi božje Detece bogat plačnik!

Sv. Barbara pri Mariboru. Ker se bliža leto h koncu, moramo tudi pregledati, ali smo napredovali ali nazadovovali. Naš občinski odbor je to leto bil marljivo na delu. Končal je cesto skozi Koreno, popravil in zboljšal vse druge, postavil nov zid pri pokopališču, dobili smo tudi telefonsko zvezo po zaslugi g. župnika J. Potočnika in po pametni občinski politiki, tako da občina ni mnogo prispevala. Tudi nove občinske mape smo dobili. Ker je naš občinski odbor tako agilen, zato se mačkovec silno cediyo sline po njem. Mi pa jim tiho povemo, da naj najprej poagitirajo, da bodo pri nas večletni zaostali davki plačani, potem občina ne bo eno leto pobirala nobenih doklad, ker bo z zaostanki lahko gospodarila. Povemo pa še to, da nas priseljenci ne bodo komandirali!

Ptuj. Kakor smo že poročali, posluje okrajno tajništvo JRZ v Ptujju vsak delavnik od 9 do 12 v Vseh svetnikov ulici 11 (poleg Narodnega doma). G. poslanec Marjo Krajnc pa bo po novem letu — kadar ne bo zadržan v Beogradu — svojim volilcem na razpolago v istih prostorih vsak ponedeljek od 8 do 12.

Slovenja vas pri Ptujju. Dne 21. decembra je pogorelo gospodarsko poslopje poljskega čuvaja Jakoba Gojčič, ko je bil ta na obisku pri sestri.

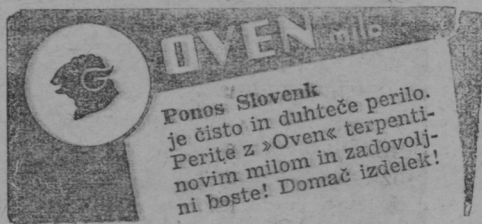
Središče. 80 letnico rojstva je praznoval 24. decembra gospod Ivan Serec. Naš jubilar je lep zgled vzornega gospodarja, poštenjaka in odločnega katoličana, katerega spoštujejo vsi, ki ga poznajo. Vzgojil je v katoliškem in narodnem duhu osem otrok, od katerih jih živi še šest, ki so vsi dobro preskrbljeni. Bog ohrani vrlega moža do skrajnih mej človeškega življenja zdravega in zadovoljnega!

Gornja Radgona. Obmejna Gornja Radgona slavi te dni pomemben jubilej. Pred dnevi je namreč slavil njen župan g. Šantl Franc 20 letnico svojega županovanja. Ker je bil imenovani vedno branitelj slovenske besede v tukajšnjih obmejnih

Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne dijetne. »Franz-Josefova« grenka voda se dabi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.)

1138

okolica je bil ponovno izvoljen za župana. Tako ga sedaj dohitela čast, s katero se more ponasati le malokateri od gospodov županov — da slavi 20 letnico županovanja. Za državne zasluge je bil odlikovan z redom sv. Save V. vrste. Vkljub materialnim izgubam, ki jih je utrpel radi svoje ljubezni do bližnjega, stoji danes še bolj trdno. Jasen dokaz, da gornjeradgonski (P-

čani ljubijo svojega župana, je ta, da so ga skozi dobo 20 let izbrali vedno za župana, a gospodu Šantlu se s tem daje priznanje kot možu, ki je v letih najhujšega preganjanja ohranil svojo občino zvesto slovenskemu in katoliškemu prepričanju. Bog živi gospoda Šantla!

Sv. Duš v Hložah. V nedeljo, 18. decembra, smo imeli v naši šoli prav lepo prireditve. Naša gdčna šolska upraviteljica je s svojima pomočnicama-učiteljicama prav lepo izvežbala naše šolske otroke, da so nam med krasnim petjem prikazali tudi par lepih božičnih iger. Ob koncu prireditve pa je bilo obdarovanje revnih otrok s prav lepimi darili. Najprisrčnejša hvala vsem trem gospodičnam učiteljicam in vsem, ki so za lepo prireditve kaj storili ali žrtvovali!

Loče pri Poljčanah. Zima in mraz s snegom sta tudi nas obiskala. Pa kaj maramo za to! Na to nimamo časa niti misliti. Saj imamo vedno dovolj drugega dela. Volitve so nas precej ogrele, a mačka smo le pokopali. Z njim tudi one, ki bi radi imeli v treh mesecih nove volitve, tajne, pod vodstvom dr. Mačka. Ne boste nas, ne! Saj ste imeli dovolj časa, da izdate zakon za tajne volitve! Sedaj vas lastni otroci tepejo in vas jih je sram! Čudno! — Imeli smo v adventu tudi dve tridnevne za duhovno preroditev naših duš. Ob prazniku Brezmadežne za žene in dekleta, ob kvatni nedelji za može in fante. — Sedaj pa se naši fantje urijo v umnem kmetijstvu in sorodnih strokah v kmetijsko-nadaljevalni šoli, ki jo vodi g. Gosak. Pomagajo mu pa tudi drugi predavatelji. Pozabili nismo niti na verouk, da naši bodoči gospodarji spoznajo, da »Prazno je naše delo brez blagoslova z nebes.«

Sv. Jurij ob juž. žel. Naša gasilska četa si bo sezidala nov dom. Načrte za ta dom je izdelal g. Konrad Goligranc, celjski mestni stavbenik.

KOLENDAR

Danes prilagamo koledar »Zadružne zveze«. Prihodnji teden bomo pa še priložili koledar »Slov. gospodarja«.

Dom po teh načrtih bo zelo lep in praktičen. Gasilska četa je iskala stavbišče že vse leto po vsem trgu. Imela je že prostor 52 kvadr. metrov na razpolago, pa je bil premajhen. Končno je bila naša Hranilnica in posojilnica toliko uvidevna, da je zamenjala svojo njivo 400 kvadr. metrov za omenjeni mali prostor in tako preskrbela gasilski četi idealen prostor sredi trga. Dosedanji gasilski dom, ki pa je bila le gasilec na razpolago dana občinska uta, je bil na silno neprijemnem mestu na skrajnem gornjem koncu trga. Ako je gorelo v okolici ali v spodnjem trgu, so morali spravljati gasilsko orodje v dolino, kar znači veliko izgubo časa. Pa tudi, če bi gorelo v gornjem trgu, bi morali z motorko v dolino, ker v gornjem trgu ni dosti vode. Povrh pa v to uto ob deževju podteka voda s sejmišča. Tem nevdržnim razmeram mora biti konec! Ker bo proračun kljub kuluku članstva čete še vedno precej visok (znaša 80.000 din), bodo člani pobirali prispevke v denarju ali materialu in prosimo, da pobiralce šentjurčani, ki ste za tako občekoristno ustanovo vedno radi kaj žrtvovali, posebno sedaj, ko gre za nov gasilski dom, lepo sprejmete in podprete to akcijo kolikor le kdo more, saj bo imela od tega doma korist poleg trga tudi vsa bližnja in daljnja okolica. Tudi uprava naše občine podpira to akcijo z vsemi močmi.

Laško. Loterija preložena. — Ker je g. »žreba« na Silvestrovo zadržan (vzroka nam ni hotel povedati, sumimo pa, da se mu mudi na silvestrovanje!), zato smo prisiljeni žrebanje preložiti. V soglasju z njim smo se končno dogovorili, da bo žrebanje nepreklicno dne 19. februarja 1939 ob treh popoldne v Laškem. Saj je tako tudi prav! Marsikdo je šele pozno zvedel za našo loterijo in si srečk ni mogel pravočasno nabaviti. S tem mu je pa omogočeno, da si še nabavi srečke, ki jih je še malenkost v zalogi. Vsi drugi pogoji ostanejo nespremenjeni. Srečke so komaj po šest dinarjev. Dobitki pa so: tovarniško nov avto, motorno kolo, par volim, radio, šivalni stroj, 24 koles itd. Vsem našim prijateljem širom Slovenije želimo blagoslovljeno novo leto! Naj ne bodo nič hudi na nas, ampak na g. »žreba«, ki se nam je tokrat izneveril.

Naši rajni

Košaki-Krčevina. Tik pred božičnimi prazniki je božje Detece poklicalo k sebi v sveti raj učenko tukajšnje ljudske šole Misko Čepc. Bila je že tri leta bolna na hudem revmatizmu. Pa je bila kljub temu zmiraj vesela in priključivega vedenja. Pred dvema mesecema pa jo je napadel sklepni revmatizem, oslabiljenje srca in nevarno vnetje slepega črevesa. Vsem tem boleznim se kljub zdravniški pomoči ni moglo njeno oslabelelo telo zoperstavljati ter je dobra deklica podlegla. Kako nam je vsem bila ljuba in draga, je pokazal njen lepi pogreb. Pri nagrobnem petju krčevinskih šolarjev in pri poslovnih besedah kateheta p. Ruperta ni ostalo nobeno oko suho. Spočij se, dobra deklica, v sv. nebesih v naročju svoje pokojne mamice! — Žalujemo naše sožalje!

Loče pri Poljčanah. »Umril je mož! Kje tak je še med nami, kot on, ki spi v prezgodnji grobi jami.« Umril je 20. decembra Rezar Jurij, kurjač v opčarini g. Posseka. 49 pomladi komaj

šteje njegov življenjski. Toda božja dekla je že segla po njem. Končal je svoje letošnje delo v opelkarni, veselil se tridnevnic za može in fante, ki se je ravno začela, a Bog ga je presadil v večno domovino. Zadel ga je možganska kap in v nekaj dneh je izhiral. Umril je katoliški mož! Bil je član Apostolstva mož in fantov in prosvetnega društva »Slomšek«. Kremenit značaj, dober mož, skrben oče, zvest služabnik in družabnik! Težka je izguba, ki je zadel nas vse, a pred vsem blago ženo in otroka. Naglo je prišlo slovo. Toda tolaži nas vse zavest, da je bil pripravljen. Rad bi še živel, to je prva solza ob nesreči v njegovem očesu, a ko je prejel zadnjo tolažbo — sveto Popotnico, je postal miren in vdan. Kako je bil priljubljen, je pokazal pogreb. Tudi ga je spremljala prvič na takti poti naša lepa nova zastava mož in fantov. »Oj, težka pot, oj, tožna pot, ko od srca srce se loči! Mi spremljamo te žalujoči, saj ti na veke greš od tod. — Oj, solzna pot, oj, zadnja pot! Ti v kraje romaš nam neznane, od koder več vrnitve ni. Slovo nam bridke seka rane, solze rosijo nam oči, — oj, z Bogom drago srce ti!« Dragi Jurij! Prosimo Te le eno: Pred božjim prestolom prosí tolažbe ženi, sinu, hčerki in nam vsem, a po naši smrti pa srečno svidenje nad zvezdami! Spavaj sladko in se odpočij od trudov in trpljenja svojega življenja!

Ivenca pri Vojniku. Po dolgotrajni mučni bolezní je v Gospodu zaspala v 68. letu starosti Marija Ravnak, p. d. Vivodova mama, bivša

Novi madžarski zunanji minister
Csaky

Angleški min. predsednik Chamberlain bo obiskal kmalu v spremstvu zunanjega ministra lorda Halifaxa italijansko prestolico Rim

Dr. E. Hacha, novi češkoslovaški predsednik, na grobu neznanega vojaka v Pragi v spremstvu generalov Syrovega in Krejčija.

posestnica v Ivenci. Na zadnji poti so jo spremljali njeni domači, sosedje, prijatelji in znanci na božični dan. Pokojna je bila pridna in verna žena vedno in povsod. V njeni hiši se je čitalo katoliško časopisje. Spominjajmo se njene duše v molitvah! — Žalujočim naše sožalje!

Šmarje pri Jelšah. V veselo razpoloženje božičnih praznikov je udaril glas zvonov z žalostnim naznanilom, da je umrla stara mama priljub-

Bivši angleški zunanji minister Eden je predaval v zadnjem času v Njujorku. Za eno predavanje je prejel 220.000 dolarjev

Ruski veliki knez Vladimir je bil v Parizu proglašen od ruskih beguncev za bodočega ruskega vladarja

Francosko vojaštvo v severnoafriški koloniji Tunis, kjer zahteva Italija za svoj življ avtonomijo. — Desno: Zgodovinska meča. Ta dva meča, ki sta posuta z najdragocenejšimi kamni, je podaril turški sultan Abdul Hamid ruskemu carju Aleksandru II. Dragocenosti sta spravljene v londonski državni zakladnici.

Ijeni Lorgerjevi, p. d. Vrbovski družini v Senovici, Marija Lorger. Rajna je dosegla starost 84 let. Bila je skozi vse dolgo življenje skrbna in

marljiva. Zadnji čas je mnogo bolehal in trpela. Bog jo je poklical po zasluženem plačilo. Naj počiva v miru! — Vrbovskim naše sožalje!

Osmrtnice, žalne podobice, žalna pisma v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Društvene vesti

Na tem mestu vam vse leto pomaga »Slovenski gospodar« pri vašem prosvetnem delu. Danes pa vas prosi, da vi njemu enkrat na leto pomagate. Tudi za vas bo dobro, ako bo v vsaki hiši vašega delokroga »Slov. gospodar«! Poročajte nam o uspehih, po katerih vas bomo primerno nagradili s knjigami za vašo knjižnico!

*

Vurberg. 20 letnico obstoja Jugoslavije proslavi naše Prosvetno društvo na praznik sv. Treh Kraljev s sledečim sporedom: po večernicah bo v

župnijskem domu primeren nagovor, nato zborovska deklamacija, petje in kot glavna točka »živ pokopan«, prizori iz svetovne vojne. Pridite pogledat!

Laporje. Prosvetno društvo priredi na Novo leto ob treh popoldne v šoli lepo božično igro »Trije kralji«. Iskreno vabljeni!

Slovenska Bistrica. Na Štefanovo se je v Slomšekovem domu uprizorila velika narodna igra »Mlinarjev Janez« v uspeli režiji Kobale Franceta. Ker kljub prostorni dvorani niso mogli dobiti vsi prostora, se bo na novega leta dan igra na splošno željo občinstva ponovila. Pridite!

Krizo angleške vlade napovedujejo. Zamenjana naj bi bila obrambni minister Inskip in vojni minister Hore Belisha.

17 letna Alojzija Adams iz Oklahome je zmagala pri tekmovalnem kuhanju v Čikagi — Vendar enkrat pametna tekma!

Hčerka indijanskega poglavarja Atilda je izborna pevka, katere zabava s svojim glasom rojake in Amerikance po radio

Hong-kong, znamenito angleško kolonijo na Kitajskem, zahteva Kitajska zopet zase

Stražarjem svetilnikov ob angleški obali dovažajo po najbolj razburkanem morju s parniki prehrano

Poslednje vesti

Novice iz drugih držav

Strahovita železniška nesreča v Romuniji. Velika železniška nesreča se je zgodila v noči na 25. december na romunski železniški postaji Frakaceja. Radi napačno postavljenih kretnic sta trčila dva potniška vlsaka, ki sta prevažala za praznike predvsem vojake in častnike. Radi trčenja sta uničeni obe lokomotivi in sedem potniških vagonov. Ubitih je okrog 100 ljudi, ranjenih pa nad 300.

V Španiji za božične praznike ni bilo miru. Pred božičnimi prazniki je začel general Franco na katalonskem bojišču zmagovito potekajočo ofenzivo. Nacionalne čete so zavzele mesta Garoso, Aspe in Almatra. Na južnem odseku so napredovali nacionalisti kljub srditemu odporu rdečih za 8 km. Nacionalisti so zajeli pri svoji božični ofenzivi v Kataloniji 7000 rdečih in so zaplenili velike količine raznega vojnega materiala.

Domače novice

Knez namestnik visoko odlikoval g. dr. Antona Korošca. Knez namestnik Pavle je podelil g. dr. Antonu Korošču red Karadjordjeve zvezde 1. stopnje. K visokemu odlikovanju naše iskrene častitke!

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinovič je ostal čez božič v inozemstvu. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič se je odpeljal čez božične praznike v inozemstvo. Predsednika vlade zastopa v njegovi odsotnosti prometni minister dr. Mehmed Spaho.

Tudi g. dr. Korošec čez praznike v inozemstvu. V inozemstvo je odpotoval za praznike minister na razpoloženju g. dr. Anton Korošec. Na železniško postajo v Beogradu ga je spremilo več ministrov, ki so mu želeli srečno pot.

Novi slovenski minister slovesno sprejet na postaji v Gornji Radgoni. G. Fran Snoj, novi slovenski minister, je prebil božične praznike v krogu svoje družine v Gornji Radgoni, kamor je prispel v soboto, dne 24. decembra, s popoldanskim vlakom. Za sprejem g. ministra in poslanca se je odela Gornja Radgona v zastave. Odlični Gornjeradgončani so pripravili g. ministru pri-

srčen in slovesen sprejem, katerega so se udeležili vsi zastopniki radgonskih uradov, vsi občinski odborniki z g. županom na čelu ter četa slovenskih fantov v krojih. G. minister je bil veselo presenečen nad nepričakovanim sprejemom, se je zahvalil vsem navdušeno pozdravljajočim in je obljubil, da bo posvečal največjo skrb in pozornost gospodarskemu in narodnemu razvoju severnih obmejnih krajev in posebej še Gornje Radgone.

Žrtev poledice. V Mariboru je spodrsnil za praznike na oledeneli Vetrinjski ulici in si je zlomil nogo 50 letni železničar Franc Sterger.

Vlom v božični noči. Na sveti večer je bilo vlomljeno v stanovanje v dr. Ipavčevem sanatoriju v Tomšičevem drevoredu v Mariboru. Vlomilec je odnesel 300 din gotovine in 10.000 din vredno starinsko zlato zapestnico in zlate uhane.

Železničar in oče dveh otrok smrtno ponesrečil. Tomaž Božnar, 36 letni železniški zavirač iz Zgornje Šiške pri Ljubljani, je spremljal 23. decembra tovorni vlak. Med postajama Rakek in Planina mu je najbrž spodrsnilo na poledenelih stopnicah vagona. Padel je naravnost pod kolesa, ki so ga smrtno razmesarila. Božnar zapuša ženo z dvema otrokoma.

Neznano mrtvo žensko so našli. Med Rošnjo in Loko pri Št. Janžu na Dravskem polju so našli mrtvo 50—55 let staro kmečko žensko, katera ni imela ničesar pri sebi, po čemer bi bilo mogoče koj ob najdbi

Ne pozabi,

da imajo celoletni naročniki svojo hišo zavarovano za 1000 din od »Slovenskega gospodarja«! Po posebnem pravilniku zavaruje »Slov. gospodar« stanovanjsko hišo svojim celoletnim naročnikom za 1000 din. Treba je le, da naročniki plačajo celoletno naročnino v decembru ali vsaj v januarju za celo prihodnje leto. Do sedaj smo izplačali 280.000 din. Imena vseh teh, ki so prejeli to zavarovalnino, so v koledarju »Slov. gospodarja« objavljena.

Ne pozabite na to in postanite celoletni naročnik »Slov. gospodarja«!

ugotoviti, kdo in od kod je. Ker ni bilo na truplu nobenih znakov nasilja, sklepajo, da je neznanka zmrznila na poti iz Slovenskih goric, ko se je mislila prepeljati z brodom preko Drave.

Spodnještajerska ljudska posojilnica in Mestna hranilnica v Mariboru v ponedeljek, 2. januarja 1939, radi nujnega notranjega dela za stranke ne bosta uradovali.

Koledar, ki je priložen današnji številki, je koledar Zadrugne zveze, naše največje zadrugne organizacije. Velika večina naših posojilnic je včlanjena pri njej. Besedilo na koledarju res preberite! Koledar pritrdite na tako mesto, da bo njegovo besedilo vse leto opozarjalo na važnost zadrugništva.

Poština plačana v gotovini

Posamezna številka stane 1 din

Štev. 1

Maribor, dne 1. januarja 1939

Leto 11

NEDELJA

TEDNIK ZA VERSKO ŽIVLJENJE

Izhaja vsak petek. - Cena: celoletno 24 din, polletno 12 din, mesečno 2 din. Inozemstvo 48 din
Uredništvo: Maribor, stolno župnišče. - Uprava: Maribor, Koroška cesta 5. - Ček. rač. 15.237

EVHARISTIČNA TRIDNEVNICA V MARIBORU

V mariborski stolni in mestni župnijski cerkvi bo od 29. do 31. decembra običajna tridnevna pred izpostavljenim Najsvetejšim. Letošnjo pobožnost bo vodil p. n. g. dr. Alojzij Tomc, salezijanec-ravnatelj Mladinskega doma v Ljubljani. Vse tri dni bo ob pol šestih zjutraj pridiga, nato se pred sv. mašo podeli sv. blagoslov z Najsvetejšim, ki se izpostavi in ostane izpostavljen do konca večernic, ki sledijo večerni pridigi ob 17; po večernicah se še podeli sv. blagoslov. Na Silvestrov večer bodo po sklepni pridigi slovesne večernice z zahvalno pesmijo in blagoslov z Najsvetejšim.

Leto, ki se že poslavlja, nam kliče v spomin besede Gospodove: »Tudi vi bodite pripravljani; zakaaj ob uri, ko ne mislite, bo prišel Sin človekov« (Luka 12, 40).

Celoletni naročniki „Nedelje“ so zavarovani za primer smrtne nesreče!

Pravilnik

Vsak celoleten naročnik »Nedelje« je za primer smrtne nesreče zavarovan za tisoč dinarjev po sledečem pravilniku:

§ 1. Celoleten naročnik »Nedelje« se smatra oni, ki je vplačal v teku meseca decembra 1938 ali v teku meseca januarja 1939 din 24,— kot celoletno naročnino za leto 1939.

§ 2. Vsak, ki je vplačal 24 din v teku decembra 1938 ali v teku januarja 1939, je za primer smrtne nesreče zavarovan do dne 31. decembra 1939 za čistih tisoč dinarjev, s katerimi lahko tudi testamentarno razpolaga.

§ 3. Poleg tega osebnega zavarovanja je v vsaki družini zavarovan družinski oče, ki za družino dejansko skrbi. Ako se ta

ponesreči, pa je bila na »Nedeljo« naročena žena ali kak otrok, tudi dobi družina 1000 din izplačanih.

§ 4. Smrtna nesreča se smatra, ako je bil kdo povožen, ubit, ali sicer na kak način tako poškodovan, da je zaradi tega takoj ali pa kmalu umrl. Smrt zaradi bolezni ali kapi se ne smatra za smrtno nesrečo.

§ 5. V primeru smrtne nesreče se mora predložiti upravi »Nedelje« kolka prost mrliški list in kolka prosto zdravniško izjavo v teku enega meseca po nesreči.

§ 6. To zavarovanje je povsem prostovoljni dar uprave »Nedelje«, ki ga za njo izplačuje »Vzajemna zavarovalnica« v Ljubljani. Vsak eventualni spor rešuje končnojavno uprava »Nedelje«. Vsako sodno postopanje se izključuje.

Kmečka trgovina

Na tem mestu bomo objavljali vse, kar je potrebno za kmečko trgovanje. Marsikateri naročnik, ki je bral ta poročila, si je stotake prihranil, ker je vedel za prave cene. In tako tudi vi preračunajte, ali ni tudi Vam že bilo v korist? Zato ostanite naročnik, zato pridobite še svojega soseda! V novem letu pridobi vsak naročnik vsaj še enega novega naročnika!

Gospodarstvo severnih držav

Z ozirom na stalno gospodarsko borbo med Anglijo in Nemčijo, o kateri smo pisali zadnjič, so se severne države, to je Danska, Finska, Norveška in Švedska tesno povezale med seboj. Te države predstavljajo v Evropi gospodarsko-kulturno enoto. Združujejo se v skupnih naporih za povzdigo gospodarstva ter lojalno sodelovanje na obnovi in konsolidaciji mednarodnih gospodarskih odnosov. Nad sto let uživajo severne države medsebojni mir, kar je v zvezi z ogromnim gospodarskim, socialnim in kulturnim napredkom. Vse dežele delajo za mir z vsemi silami, zavedajoč se, da je to koristno za njih neodvisnost in svobodo na političnem in gospodarskem polju. Sodelovanje med severnimi državami se je v zadnjih letih še podvojilo in je bil leta 1934 ustanovljen poseben organ za to sodelovanje pod imenom »Delegacija za napredek gospodarskega sodelovanja severnih držav«. Na mednarodnem tržišču so se severne države pojavile sredi 19. stoletja in zavzele važno mesto za svoje proizvode, kot: maslo, sir, jajca, celuloza, les, papir, ribe itd. Istočasno pa so severne dežele, na katere odpade 16,7 milij. od 553 milij. vsega prebivalstva v Evropi, postale kupci surovin in najraznovrstnejših industrijskih proizvodov raznih drugih držav. Na ta način so se severne dežele osamosvojile ter se niso vezale na nobeno izmed tekmujočih držav. Isto gospodarsko smer hočejo ubrati tudi države Balkanske zveze pod modrim vodstvom sedanjih jugoslovanskih gospodarstvenikov.

Cene goveje živine

Voli. V Mariboru so poldebeli voli 4 din, plemenski 3 din za kg žive teže. V Ptujju so debeli 4.75 din, poldebeli 4.50 din, plemenski 4 din. V Krškem so debeli voli 6 din, poldebeli 5 din, plemenski 4 din. V Murski Soboti debeli 4.50—5, poldebeli 3.50—4 din. V Dolenjem Logatcu debeli 5.50, poldebeli 4.50 din.

Krave. V Mariboru so plemenske krave 3 din, klobasarice 2 din. V Ptujju debele krave in mlekarice 3.70 za kg, plemenske 3 din, klobasarice 1.75 din. V Krškem debele krave 5 din, plemenske 4.50, klobasarice 3 din. V Murski Soboti poldebele 2—3 din, v Dolenjem Logatcu pa 3—4 din.

Telice in mladi junčki. V Mariboru debele 4 din, poldebele 3.50, plemenske 3 din; v Ptujju debele 4 din, poldebele 3.50, plemenske 3 din; v Krškem debele 5 din, poldebele 4 din, plemenske 3.50; v Murski Soboti debele 4.50—5 din, poldebele 4, plemenske 3.50 din; v Dol. Logatcu debele 5.50, poldebele 5 din, plemenske 4.50 din za kg žive teže.

Teleta. V Mariboru debela 6 din, poldebela 5; v Krškem debela 7 din, poldebela 6 din; v Mur. Soboti debela 6 din, poldebela 5 din; v Dol. Logatcu debela 8 din, poldebela 7 din.

Svinje

Debele svinje. Maribor 7 din, Ptuj 8 din, Krško 10 din, Mur. Sobota 9 din, Dol. Logatec 9 din za kg žive teže.

Pršutarji. Maribor 6 din, Ptuj 7.25—7.75 din, Krško 8 din, Mur. Sobota 8—8.50 din, Dolenji Logatec 8 din za kg žive teže.

Meso

Govedina. V Mariboru 6—12 din, Ptuj 10—12, Krško 7—10, Mur. Sobota 10—14 din, Dolenji Logatec 8—12 din za kg.

Svinjsko meso. Maribor 12—14 din, Ptuj 13 do 16 din, Krško 10—16 din, Mur. Sobota 14 do 16 din, Dol. Logatec 14 din kg.

Slanina. Maribor 14—17 din, Ptuj 17 din, Krško 17 din, Mur. Sobota 16 din, Dol. Logatec 16 din kg.

Svinjska mast (špeh). Maribor 16—18 din, Ptuj 18 din, Krško 18—20 din, Mur. Sobota 16 do 18 din, Dol. Logatec 18 din kg.

Med

Maribor 16 din, Ptuj 16 din, Krško 18—20, Murska Sobota 16 din, Dolenji Logatec 16 din kg.

Kože in volna

Goveje: Maribor 14 din, Ptuj 9 din, Krško 8 do 12 din, Murska Sobota 8 din, Dol. Logatec 8 din za kg.

Telečje: Maribor 18 din, Ptuj 11 din, Krško 10—14 din, Murska Sobota 9 din, Dolenji Logatec 10 din kg.

Svinjske: Maribor 12 din, Ptuj 7 din, Krško 4 din, Murska Sobota 5 din, Dol. Logatec 7 din.

Neoprana volna se je prodajala v Krškem po 16 din, oprana pa po 20 din kilogram.

Vino

Navadno mešano vino pri vinogradnikih v Mariboru 5—6 din, v Ptujju 4.25 din, v Krškem 3.50 do 4 din liter.

Finejše sortirano vino pri vinogradnikih v okolici Maribora 7—8 din, v Ptujju 10 din, v Krškem 4—6 din liter.

Žito

Pšenica v Mariboru 1.50—1.75 din, v Ptujju 1.80 din, v Krškem 1.50—2 din, v Murski Soboti 1.60 din, v Dol. Logatcu 2 din, v Somboru 1.50 din, v Novem Sadu 1.55 din kg.

Rž: Maribor 1.50—1.75 din, Ptuj 1.50 din, Krško 1.30 din, Murska Sobota 1.40 din kg.

Ječmen: Maribor 1.50 din, Ptuj 2 din, Krško 1.20 din, Murska Sobota 1.20 din, Dolenji Logatec 1.80 din kg.

Oves: Maribor 1 din, Ptuj 1.50 din, Krško 1 din, Murska Sobota 1.20 din, Dolenji Logatec 1.70 din kg.

Koruz: Maribor 1.25—1.50 din, Ptuj 1.10 din, Krško 1.50 din, Murska Sobota 1 din, Dolenji

Logatec 1.35 din, Sombor 0.90—0.92 din, Novi Sad 0.96—1.10 din kg.

Fižol: Maribor 2—3 din, Ptuj 2 din, Krško 2.50 din, Murska Sobota 1.70 din, Dol. Logatec 2.50 din, Sombor 2.90 din kg.

Krompir: Maribor 0.75—1 din, Ptuj 0.50 din, Krško 0.50—1 din, Murska Sobota 0.50 din, Dolenji Logatec 0.75 din kg.

Krma

Seno: Maribor 0.70 din, Ptuj 0.50 din, Krško 0.75 din, Murska Sobota 0.40 din kg.

Slama: Maribor 0.30 din, Ptuj 0.25 din, Krško 0.50 din, Murska Sobota 0.25 din kg.

Sadje

Jabolka: Maribor 3—6 din, Ptuj 4.50 din, Murska Sobota 2.25 din, Dol. Logatec 3.50 din kg.

Suhe slivc: Maribor 8—12 din, Dolenji Logatec 7—9 din kg.

Orehi: celi 10 din, luščeni 30—32 din kg.

Mlečni izdelki

Mleko v Mariboru 3 din (prazniki!), v Murski Soboti 0.75 din liter. Smetana 12—15 din, surovo maslo 24—26, čajno 28—32 din, domači sir 10 din kg. — Jajca 0.70—1.25 din komad.

Perutnina

Kokoš 20—30 din, par piščancev 22—65 din, gos 50—70 din, puran 45—85 din, raca 16—22.

Zelenjad

Čebula 3—4 din, česen 6—10 din kg; glava zelja 0.50—3 din, kg kislega zelja 3 din, 3—5 komadov repe 1 din, kg kisle repe 2 din; karfijska 1—8 din, ohrovt komad 0.50—1.50 din, kg hrena 8—9 din, komad zelene 0.50—2.50 din, šopek peteršilja 0.50—1 din, komad endivije 0.25—1, kup motovilca, radiča, špinacije in vrtnega korenja 1 din, 2—4 kolerabe 1 din, 3—5 komadov redkve 1 din, šopek majarona 0.50—1 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Selitev (žagarja). J. G. Od marca letos ste v službi pri sedanjem gospodarju, ki Vam je v začetku decembra odpovedal službo za 31. december in se morate s 1. januarjem izseliti iz službenega stanovanja. — Ako se niste s službodajalcem izrecno dogovorili, kako dolgo bo trajalo Vaše službeno razmerje, Vam ga je smel odpovedati s 14 dnevnim rokom brez kakega posebnega razloga. Ako pa ste dogovorili, da bo služba trajala eno leto, je odpoved neveljavna, razen ako bi bil podan kak razlog za predčasno odpoved, kateri razlog bi pa moral gospodar navesti. Ako je stanovanje službeno, ga morate izprazniti, ko konča službeno razmerje. Ako ste ga pa najeli s posebno najemno pogodbo, bi ga morali izprazniti po predhodni odpovedi v dogovorjenem ali krajevno običajnem roku; po zakonu znaša odpovedni rok 14 dni, ki pa velja le, ako ni kak drug dogovorjen ali krajevno običajen.

Odtegljaji prispevkov za OUZD od delavčevega zaslужka. G. J. Dnevno zaslužite 20 din, pri OUZD ste zavarovani v četrtem meznem razredu. Vprašate, koliko Vam sme delodajalec odtegniti iz naslova prispevkov za OUZD. — V četrtem meznem razredu so zavarovani delojemalci, katerih dnevni zaslužek znaša 11.60 do 14 din. Za en delovni dan znaša prispevek 1 din, od katerega sme delodajalec odtegniti 0.75 din; za nadaljnje dneve prispevek raste, tako da je za 10 delavnih dni plačati 13 din, od katerih sme odtegnjati znašati 6.25 din; za 15 dni 19 din, odtegljaj 9 din; za 26 dni 33 din, odtegljaj 16 din. Ako znaša Vaš dnevni zaslužek, odnosno zavarovana mezda 20 din, tedaj ste zavarovani v šestem meznem razredu. V tem znaša prispevek za en delovni dan 2 din, odtegljaj 1 din; za 10 dni 19 din, odtegljaj 9 din; za 15 dni 27 din, odtegljaj 13 din; za 26 dni 48 din, odtegljaj 23.25 dinarjev.

Kolo, kupljeno od 19 letnega prodajalca, terja prvi lastnik nazaj. I. K. Kupili ste rabljeno dvokolo za 500 din od 19 letnega posestniškega sina. Ta ga je kupil za 1400 din na obroke od nekega mehanika, mu plačal le 400 din, radi česar zahteva mehanik kolo od Vas nazaj. — Mehanik si je skoro gotovo pridržal lastnino na prodanem kolesu do popolnega plačila kupnine; radi tega prvi kupec (posestniški sin) sploh še ni postal lastnik kolesa. Ako bi bil posestniški sin že 21 let star, bi mehanik ne mogel od Vas

zahtevati izročitve kolesa, ker ga je posestniškemu sinu zaupal in ste ga Vi kupili od pos. sina v dobri veri, da je le on lastnik kolesa. Ker pa pos. sin še ni polnoleten, ne more brez dovoljenja svojega zakonitega zastopnika (očeta) ničesar svojega odsvojiti (še manj seve tuje stvari), niti prevzeti nobene obveze. Izjema velja le za stvari (denar), ki jih nadoletnik pridobi s svojo marljivostjo, ali ki so mu bile izročene v njegovo rabo, ko je dosegel 14. leto. Izgleda, da je kupoprodajna pogodba med Vami in 19 letnim pos. sinom neveljavna. Ako je ne bo njegov oče naknadno odobril, boste morali kolo vrniti. Seve Vam mora prodajalec (pos. sin) vrniti sprejetih 500 din. Po zakonu njegovi starši ne jamčijo za to obvezo, vendar pa menimo, da Vam bodo dali navedenih 500 din, kajti sicer bi Vi lahko ovadili sina radi prevare in bi bil kaznovan, čeprav najbrž le pogojno.

Ali je dolg pod zaščito? Mihael S. Leta 1929 ste si izposodili od nekega »samskega« 1000 din. Leta 1934 je umrl brez oporoke, na kar je bilo pri zapuščinski razpravi določeno, da boste te posojilo vrnili njegovi sestri. Ta sestra zahteva sedaj plačilo vsega dolga, češ da ni pod zaščito. Grozi Vam z odvetnikom; obračuna (nove zadolžnice) Vam še ni izročila. — Ni se Vam treba bati odvetnika. Dolg je pod zaščito (ako so podani drugi, splošni pogoji). Ko Vam bo upnica izročila novo zadolžnico za znižan dolg, boste dolžni plačati dotlej zapadle, to je prve tri obroke. Tudi obresti se morajo znižati, kakor smo o tem že pisali.

Oddaja krave v rejo — plačilo? V. B. Oddali ste kravo v rejo brez kakega posebnega dogovora o tem, kdaj jo boste zahtevali nazaj in ali, odnosno kdo bo moral za to kaj plačati. — V takem primeru smete kravo zahtevati nazaj kadar hočete. Kar tiče plačila, bi trebalo preračunati na eni strani vse koristi, ki jih je imel rejec (mleko, gnoj, vožnje, te?) in vse njegove izdatke (krma), na drugi strani Vašo korist (ako se je krava zredila, ali je tele pripadlo Vam). Potem se bo videlo, ali in koliko je rejec upravičen od Vas zahtevati.

Hranilnica izplačuje le 50 din mesečno. Isti. Ako hranilnica ni pod zaščito, Vi pa ste star in nujno potrebujete svoj naložen denar, bi Vam morala hranilnica pač kaj več izplačati, nego le 50 din mesečno. Skušajte doseči zlepega kaj več; tožba ni preveč priporočljiva.

Kazen radi posesti taksiranih igralnih kart. T. E. Po zakonu je kaznjiv vsakdo, ki poseduje igralne karte, ki niso taksirane; ni treba, da bi ga bili financarji zalotili baš pri igranju, še manj, da bi moral igrati za denar. Plačati je treba redno takso 50 din, razen tega pa kazen v iznosu petkratne redne takse, torej skupaj 300 din. Čudno se nam zdi, da so Vas obsodili na plačilo 400 din. — Navedene kazni niso bile amnestirane; morali jo boste torej plačati.

Speri med solastniki istega posestva. Franc F. Ste lastnik tretjine posestva. Brat-solastnik Vas goni iz hiše, češ da nimate do hiše nikake pravice, ne daje Vam nikakega mleka, čeprav spadate k posestvu dve kravi, prodal je kobilo brez sporazuma z Vami. — Dokler si niste posestva v naravi razdelili ali morda glede hasnovanja posameznih imovinskih predmetov kaj posebnega dogovorili, gre posest in uprava skupne stvari (torej tudi hiše) vsem solastnikom skupaj. Ako se čutite v vprašanih uprave in ukoriščanja skupne stvari v svoji pravici prikrajšanega, se lahko radi zaščite svoje pravice obrnete do okrajnega sodišča, v čigar območju je skupna stvar. Sodišče bo odločilo v nepravdnem postopku (torej brez pravde in brez odvetnikov). Dosežene užitke (mleko krav) je navadno treba deliti v naravi. — V kolikor ste pred smrtjo strošev napravili za posestvo razno orodje, plačevali davke, »cembox« in drugo, ste upravičeni zahtevati od zapuščine (od vseh dedičev) povračilo. Vpoštevati je seve, ali ste imeli kak hask od posestva, na drugi strani pa tudi, ali ni bilo že Vaše delo več vredno nego ta hask. Ako je bila vrednost Vašega dela za posestvo večja nego vrednost haskov, bi lahko zahtevali doplačilo od zapuščine. Slednjega doplačila pa ne bi mogli upravičeno zahtevati, ako ste bili morda v oskrbi pokojne matere in plačilo za Vaše delo ni bilo ne izrecno, ne molče dogovorjeno.

Oče 53 let star — edini sin hranilec? A. O. Ste 58 let star posestnik, imate le enega sina, hčerka je že poročena, tako bi ostali z ženo sami, ako bi moral sin k vojakom. Vprašate, ali bi mogli doseči oprostitve sina kot hranilca. — Za navedeno oprostitev bi trebalo, da Vaša žena ni starejša nego 45 let, Vi pa da ste nad 60 let stari, ali pa, da sta oba nesposobna za kmečko delo. To nesposobnost bi moral ugotoviti vojaški zdravnik. Najbolje bi bilo, da se o priliki nabora s sinom vred zglasite tudi Vi z ženo pri naborni komisiji, da Vas vojaški zdravnik kar pri tisti priliki pregleda. Razen tega bi ne smeli plačevati več nego 120 din letno neposrednega davka (zemljarine). Ako plačujete več, sin ne bo mogel biti hranilec. — Ako se sin poroči, zgubi možnost biti hranilec, dokler ne bo imel dveh otrok.

Prošnja za olajšavo davčnih bremen. V. B. Pri-tozujete se, da plačujete previsoke davke in to razmeroma mnogo višje nego kmetje v Apaški dolini, kjer da daje zemlja sedemkrat več pridel-

kov nego Vaša. — Očividno imate v mislih zemljari- no. Le-ta se odmerja od katastrskega čistega donosa. Slednji se ugotovlja po kulturi in kako- vosti (boniteti) zemljišča, pri čemer je treba upo- števat rodovitnost in donosnost zemljišča, da je dohodek od zemljišč pravičen, pravičen in soraz- meren. Ker so vsa zemljišča že klasirana, bi morali doseči obnovo klasiranja. Taka obnova na- stopi le v redkih primerih; za Vas bi prišel v po- števe le primer, da se uradno ugotovi, da se je izvršilo obstoječe klasiranje pogrešno ali nesoraz- merno. Prošnje za obnovo ne morete vložiti sami, marveč bi jo moralo vložiti najmanj dvajset davč- nih zavezančev iz iste občine, ali občina sama ali kako drugo javnopravno telo. Prošnjo bi trebalo dobro utemeljiti ter jo nasloviti na dravsko finan- čno ravnanje v Ljubljani. Ako finančno ravnanje pritožbo na ministra za finance. Ta odreja obnovo klasiranja zemljišč pa izkazani potrebi in izprevidnosti.

Premeritev kupljenega posestva in postavitve mejnikov. N. N. iz Trnina. Kupili ste si posestvo, ki deloma nima z mejniki označenih mej. Radi tega želite postaviti mejnike, pred tem pa potom geometra premeriti zemljo, ker so meje baže sporne. — Opozorjamo Vas, da meja, kakor jo kaže mapa, ni vedno zanesljiva, bodisi, da mapa že spočetka ni bila povsem točno izdelana, bodisi, da so se zaradi kasnejšega priposestovanja meje spramenile. Prodajalec naj Vam meje pokaže in pove, da-li je prodano posestvo tudi res v teh mej- jah zadnjih trideset let hasnoval; dobro bi bilo, da prevzame za pokazane meje jamstvo za primer kakega mejnega spora. — K razmejičenju povabi- te vsekakor vse Vaše mejaše, da se stvar spora- zumno uredi. — Brezplačnega merjenja ne boste mogli izposlovati, ker se državni geometri s taki- mi razmejičenji ne pečajo. Morali si boste najeti civilnega geometra (v Mariboru jih je več) in ga plačati po dogovoru; kake zakonite tarife geometri nimajo, odnosno tista, na katero se včasih skli- cujejo, odgovarja današnjim prilikam, ker je previsoka. — Ako se ne boste mogli zediniti bodisi na mapne meje bodisi na meje, v katerih se je posestvo hasnovalo zadnjih 30 let ali morda le zadnja leta, bo treba sodne ureditve meje, kar se zgodi v nepravdnem postopanju; kdor bi si najel odvjetnika, bi ga moral v vsakem primeru sam plačati.

Vojaška godbena šola, strojna (strokovna) šola vojnega mornarice. G. J. Zanima Vas, kdaj bosta razpisana natečaja za sprejem gojencev v navedeni šoli, ker imate 16 letnega sina, ki je dovršil osemrazredno ljudsko šolo. Predvidoma bosta natečaja razpisana meseca julija, na kar boste opozorjeni v časopisju. Na vpogled pa se dobe razpisi pri vojaških okrožjih, okrajnih na- čelstvih in večjih občinah.

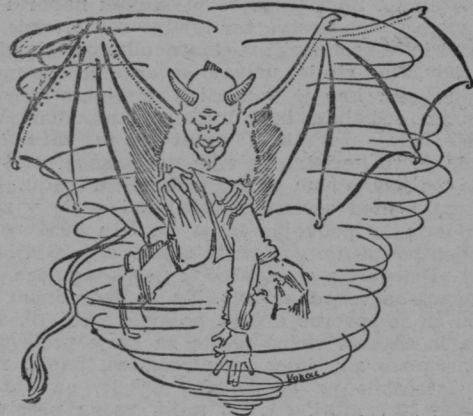
»Ne, ne, žena ne misli tako,« je odvrnil vrag. »Kako bi tožila, če bi jo hotel pri- jeti za besedo ter se polastiti otroka.«

Tako sta prispela do sredine trga, kjer je bila največja gneča. Tam sta naletela na ženo, ki je bila revna, stara in bolna, in kateri se je bila zgodila velika krivica.

»Gorje ti, sodnik! Gorje ti, ker si tako bogat na račun revežev. Brez moje krivde si mi vzel edino kravico, ki me je preživ- ljala s svojim mlekom in ki mi je bila vse. Gorje tebi, ki si mi jo vzel! Prosim in kri- čim, da bi ti telo in dušo odnesel vrag v pekel!«

Sodniku je kar sapo zaprlo, vrag pa se mu je rogala:

»Glej, sodnik, to je za res mišljeno in takoj boš videl, da je tako!«

Pri teh besedah je iztegnil svoje kremp- lje, prijel sodnika za vrat ter odletel z njim po zraku kakor jastreb s kokljo.

*

Za zimske večere

Šest delavcev bi moralo nesti v mesto, ki je oddaljeno eno uro hoda, šest vreč. Na razpolago so pa samo trije delavci. Koliko ur zamujenega časa bo moral pla- čati gospodar vreč tem trem delavcem za prenos vseh vreč v mesto?

(Eno nazaj, eno spet tja.)

(Devet: vsak delavec rabi eno uro tja,

*

Kje je najvišje gore?

(Tam, kjer so najgljibje doline.)

*

Brodar bi moral prepeljati na drugo stran reke enega volka, eno kozo in eno zeljnato glavo. Če bi vse tri stvari prepe- ljal naenkrat čez vodo, bi prav gotovo volk požrl kozo ali pa mogoče še prej koza zelj- nato glavo, brodar pa tega ne bi mogel preprečiti, ker bi moral veslati. Kako je torej moral voziti čez reko, da je na dru- gi breg prepeljal vse tri stvari žive in cele?

(Najprej je peljal čez vodo kozo, volka in zeljnato glavo, prav gotovo volk požrl ko- zo, je natožil kozo in jo peljal nazaj na drugi breg in jo tam izkrical, natožil pa zeljnato glavo, prav gotovo volk požrl ko- peljal. Ker bi pa med tem, ko bi šel po se je vrnil po volka in ga prav tako pre- in zelje je brez skrbi pustil tam. Potem se je vrnil po volka in ga prav tako pre- (Najprej je peljal čez vodo kozo, volka

*

Zakaj je moral Mozes udariti po Rdečem morju s čudodelno palico, ko so judje hoteli čezenj iti?

Zato, ker čez Rdeče morje ni bilo mosta.

Našim malčkom

Sodnik in vrag

(Pravljica)

(Konec)

Kar se je pojavila žena. Gnala je pred seboj svinjo. Žival pa ni hotela iti narav-

nost, ampak je skakala sem in tja, tako da je razdražena žena nazadnje zaklicala:

»Da bi te vrag vzel, neumna žival!«

»Čuješ li, tovariš?« je menil sodnik. »Po- grabi svinjo in vzemi si jo!«

Vrag pa je odgovoril: »Žena ne misli zares. Vse leto bi žalovala, ako bi ji vzel svinjo. Samo to smem vzeti, kar mi kdo resnično daje.«

Slično se je godilo pri materi z otrokom. Otrok ni hotel slušati matere, ko mu je

pravila, kam naj gre, in mati je začela kričati:

»Da bi te vrag vzel in ti vrat zavil!«

»Kaj pa zdaj?« je vprašal sodnik. »Otrok je vendar tvoj, saj ti je zares izročena.«

Ali so mravlje nadloga?

Človek gleda na mravlje, ki so mu znak pridnosti, na splošnem z naklonjenostjo. Ne šteje jih niti med nevaren niti med nadležen mrčes, ne smatra jih za zajedalce. Občudujemo dobro urejene državne tvorbe mravelj, njihov smotrno gradbeno delo, njih življenjske navade, in se ne razburjamo, če nam kdaj na sprehodu ali počitku v gozdu zlezejo v obleko. Celo njih izločino, mravljinjski špirit, cenimo kot izvrstno osvežilo in zdravilo zoper revmo. Tudi gozdar nima ničesar zoper mravlje. Rahljajo zemljo in uničujejo pršice ter druge gozdne škodljivce. Manj pa jih ceni vrtnar in kmetovalec, ker ogrožajo mladi posevek in sadno drevje. Pred vsem pa imajo posebno simpatijo do družine uši, ki je človek ne more videti. Naravnost v nadlogo pa se lahko spremene mravlje na pokopališčih. Ne samo to, da njih gnezda na teh mestih ne koristijo lepoti, temveč škodujejo pokopališkim napravam tudi z izgrebavanjem tal.

Fotografirajoči samokres

Newyorška policija je za poskušnjo uvedla novo orožje, pri katerem s istočasno s strelnim mehanizmom sproži tudi fotografski zaklop. Strel in posnetek se sprožita z istim pritiskom. Memnijo, da bo novi izum koristil v več ozirih. Predvsem bo mogoče dobiti sliko zločinca tudi tedaj, če bi ga strel ne zadel ali pa če bi pobegnil, po drugi strani pa se bo dalo iz fotografiranega položaja nedvomno ugotoviti, da-li je bil policijski uradnik res primoran uporabiti orožje.

Zgodbe svetega pisma v filmu

Z Angleškega poročaja, da se je tamkaj ustanovila filmska družba, ki bo dala filmati svetopisemske zgodbe. Ta svetopisemski film bo sestavljen iz treh delov ter bo veljal najmanj štiri milijone funtov. Pri njem bo sodelovalo nad 10 tisoč ljudi. Snemali ga bodo leto dni.

Ukradena nevesta

Reimmichlova povest podomačena

13

Ko so bili marnji z vsakim dnem hujši, se je Hanzej pred zbranim občinskim svetom opravičil s tem, da je predložil pismene dokaze in se sklical tudi na župana kot prič, da ga tiste dni, ko se je Žnidarica ubila, sploh ni bilo doma in da je bil tedaj v Celovcu. Njegova nedolžnost je bila očitna kakor beli dan. Ali možje so mu drug za drugim svetovali, naj obrekljivce toži, da bo marnjev konec. Tega pa Hanzej ni hotel: da bi on babje jezike na sodnijo vlačil, ne, tega že ne; taki jeziki njegovi časti niso kos; in če bi vse hotel za jezik prijeti, bi bilo vsaj sto teh kvatrnice in navsezadnje bi tistega še ne dobil, ki si je vso reč namislil.

Sicer je Hanzej bil sam zase trdno prepričan, da ga pozna hudobneža, ki je teh marnjev kriv. Ali prav Tonča, ki ga je po krivem dolžil, ni smel dražiti, da ne pospeši nesreče, ki je pretila Leji, njegovi ženi.

To je bil tudi glavni vzrok, da nikogar ni tožil. Dva pa sta bila, ki jima ni bilo dovolj, da se je Hanzej pred občinskimi možmi sicer opral in opravičil: Lojz in Peter; že zaradi tega ne, ker so marnji tudi Petra zapletali v to zmešnjava.

Najbolj je rojil Lojz. Kar bliskalo se je in treskalo, kadar je žugal, češ da ne da, da bi kdo Petru, njegovemu prijatelju, čast in dobro ime kradel. Ker pa se Hanzej ni dal pregovoriti in ni hotel tožiti, sta se prijatelja sama lotila in iskala, od kod so prišli hudobni marnji. Prijela sta ženske za jezike, jim zagrozila s sodnijo in zaporom in hotela po sili izvedeti, kdo je to ostudno laž o Hanzeju-ubijalcu raztrosil. Klepetulje so se prestrašile, ena se je izgovarjala na drugo, tako je to šlo v dolgem vencu, dokler nista prišla do kraja in do — Maclje Lize. Ta je nekaj časa regljala in se rotila, nazadnje pa je izdala, da je bil Trotov Miha, ki ji je vse na drobno pripovedoval.

Ali tudi Miha se je zvijal in zvijal in izvil iz zanke. Sprva je vse tajil, se izgovarjal sem in tja, na kraju kraja pa se je izgovoril na Tonča.

Ko sta Lojz in Peter to čula, sta se spogledala; s Tončem ni bilo dobro češnje zobati. Precej časa sta oklevala, potem sta si le nabrala korajžo in si zupala k Urbancu v Podhom. Tu sta dejala prav krotko, da bi se z gospodarjem iz lepega rada kaj pogovorila zaradi tistih neumnih marnjev o Hanzeju in Leji. Tonču sta izstopili očesi in sta bili kakor dve ognjeni krogli, vendar niti Lojz niti Peter nista razločila, katerega od njiju je tako divje pogledal. Nekaj časa je molčal, potem je zarohnel:

»Kaj vaju te preklete čenče brigajo?«

»Petra, mojega prijatelja, brigajo, ker so jeziki tudi njega zraven spletili,« je dejal Lojz.

»Moje dobro ime, moja čast mi kradejo,« si je zupal tudi Peter z besedo na dan, »tega si ne dam, tudi od tebe ne.«

»Šleva grintava! Ali te naj v žep vtaknem?«

»Hohoho, le nikar tako surovo,« je vzrojil Lojz.

»Če ti je Peter premajhen, ti utegnem jaz biti velik dovolj.«

»Hahahaha, ali misliš, da se te bojim? Tako ranto suho zlomim ko nič. — Sicer pa bi rad vedel, kaj tebi mar, kaj govorijo!«

»Jaz ne dam, da mi kdo Petra, mojega prijatelja, obrekuje. Peter je mož.«

»Ti pa baba.«

»Tonč, Urbanc!« je vzrojil Peter. »Nikar preveč ne žokaj, če ne, se bova na sodniji videla. Lojz te bo tožil, jaz pa pojdem za prič.«

»Vidva sta eden kakor drugi malo prifrknjena. Če se mi takoj pri tej priči ne izgubita, vaju zaženem po bregu dol pa si v grabnu spet zberita svoje kosti!«

»Saj greva; ali poprej morava še čuti, kako je s to storiijo. Ljudje pravijo, da si ti spraval marnje v svet.«

»Kdo pravi to? Hanzej?«

»Ne, Hanzej ne reče ne besede. Ta se napravlja, kakor da ga vse to ne briga še toliko ne, kolikor je črnega za nohtom... Ali Trotov Miha, ta je rekel, da si mu ti to natvezel.«

»Trotov — ta potuhnjeni zgagar!« je Tonč vzkrikel. »Temu še bom nekaj natvezel... Ali sta res taka osla, da temu čuku nasedata?«

»Torej praviš, da nisi ti tisti, ki je te marnje spredel?«

»Jaz ne pravim ničesar. Kdor me ima za takega, ta me presneto slabo pozna. Jaz nisem baba.«

»Kdo pa je tedaj to napredel?«

»Kdo neki kakor Trotov Miha? Nič drugega ti ne dela: okoli sebe voha, kje bi kaj smrdljivega izvohal, pa brodi po gnoju, ljudem čast krade in jih obira in osira.«

»Tedaj morava to kanaljo še enkrat prijeti!«

»Če vaju mika, zakaj ne. Pa povejta mu, da bom jaz še posebej obračunal z njim!«

Uro pozneje sta bila Lojze in Peter že pri Trotu in sta dedca trdo prijela v klešče. Ta pa se je postavil danes na drugo nogo in je dejal posmehljivo:

»Tebe, ti dolga ranta, nihče ni jemal v besedo, za Petra pa so ljudje tudi le to vedeli, kar je resnica. Da je Leji pot trebil, tega ne more tajiti, in nekaj vedel bo pa tudi. Nekaj vsak človek ve, hehehe. Če hočeta, da se vama vsa fara smeji in da si povrh še vlačilo nakopljeta, tedaj le kar pojdita in me tožita!«

Te predrzne besede so dale Lojzu še zadnje, kar mu je bilo treba; stegnil je svojo roko, ki je bila dolga kakor pol prekle, in je hotel dedca za ušesa prijeti. Dedec pa ga je odrinil in krepko zamahnil. Toda še preden je klofuto pripeljal, kamor jo je namenil, ga je prijel Peter za obe roki in mu jih sklenil zadaj na hrbtu, da se dedec ni mogel ganiti.

»Lojz!« se je zadril Peter, »zdaj pa mu obriši gobec, pa pošteno! S tole kravjo mažo!«

Lojz se je naglo sklonil in pobral napol suh kravjek; stiščal ga je dedcu, ki je zaman prskal in cepetal, v odprta usta, zraven pa je vpil:

»Na, zdaj pa le brodi po gnoju in se samega sebe navohaj, gnida ti gnidava!«

»Tožiš pa ti zdaj lahko,« se je rogal Peter. »Bomo šele videli, kdo bo plačeval in komu se bodo ljudje smejali.«

Brcnil je dedca, ki se je na vse kriplje otepal in pljuval, da je zletel za plot; nato sta jo z Lojzom urnih krač ubrala nizdol.

Tožiti si Miha ni upal, ker se je bal, da bi utegnila nazadnje Hanzej in Tonč oba proti njemu nastopiti. Tem več je bilo na vasi smeha; kajti Lojz ni bil tiho in je vso zgodbo s Trotom na drobno oznanil.

Dobrega pa ta reč ni rodila. Namesto da bi bili ponehali, so marnji le še nanovo oživeli. Vaščani so se na tihem in na glas menili, da mora biti le nekaj resnice na tem, da je Leja ušla, ker ni marala z ubijalcem živeti. Zakaj bi sicer Lojz in Peter tako lovila jezike? Hanzeja so gledali po strani, kjer koli se je prikazal.

VIII.

Na Miklavžovo je padlo skoraj pol metra snega. Na gorah ga je bilo za cel meter in še več in povsod je bilo videti smučarje.

Tudi Hanzej je vzel dilce in je mahnil v planino, da bi vsaj nekoliko pozabil na bridkost svojega srca. Zares mu je bilo laže, ko je prekoračil zadnji vrh in je zdrčal na pojočih smučih po obronku dol. Dostikrat že je videl lepoto zimskih gor, ali take še ni bilo pred njegovimi očmi. Sama ogromna bela, mehka pernica je pokrivala gorsko planjavo, skrila razpoke in štrleče peči, zavila v toplo kočjo po planini in odela macesne, ki so tu in tam štrleli v nebo. In tiho, tiho je bilo vse, tako tiho, kakor da je svet obstal in se zasanjal v večnost.

Hanzej ni čul nič drugega kakor utripanje svojega srca.

(Dalje prihodnjič)

Samo kratko!

K nekemu zdravniku, ki je zelo sovražil nepotrebnost govorenja, je nekega dne prišla neka ženska. Preden jo je zdravnik vprašal, je odvila povoj na roki in je rekla:

»Opekla sem se.«
»Tople ovitke!« je zdravnik odvrnil in očistil rano. Žena je šla.

Naslednjega dne je žena spet prišla in je rekla:
»Roka je boljša.«
»Nadaljujte z ovitki!« je zdravnik kratko odvrnil.

Cez nekaj dni se je žena vrnila in rekla:
»Roka je boljša.«
»Nič,« je odvrnil zdravnik, »ker ste vi najbolj pametna žena med vsemi, kar sem jih dozdaj spoznal.«

Nerazumljivo

Potepuh: »Rad bi vedel, kako je to, da iz strtega vrča izteče vino, ko pri mojih strganih čevljih voda noter teče...«

Pri železničarskem izpitu

»Povejte, kaj boste storili, če boste čuvaj in boste videli, da se dva vlaka bližata po istih tražnicah drug proti drugemu.«

»Tekel bom po ženo in otroke, da pridejo gledat, ker kaj takega se ne vidi vsak dan.«

V šoli

»Micika, ali si že videla rastlino?«
»Sem, gospod učitelj. Tudi jaz sem rastlina, ker rastem.«

Za enkrat dovolj

Graščak (gozdarju): »No, ali je gospod notar večeraj kaj ustrelil?«

Gozdar: »Oh, ta je večeraj imel posebno srečo.«

Graščak: »Tako? Koliko pa je ustrelil?«

Gozdar: »Petnajst komadov je zašel.«

Graščak: »Kaj pa?«

Gozdar: »Tri gonjače, dve kravi, enega konja, en kozolec in csem dreves...«

Mihčeva žalost

Mati: »Mihec, zakaj jokaš?«

Mihec: »Zato, ker sem samo žemljo jedel.«

Mati: »Kje pa je kava?«

Mihec: »Tisto je pa žemlja popila.«

Značilna kritika

»No, soseda, kako se vam dopade novi gospod župnik?«

»O, sosed, gospod župnik je zlata duša, izvrsten pridigar... Le nekoliko preveč tolče po prižnici, tako da človek ne more med pridigo mirno spati.«

Mali požeruh

»Mali, zakaj pa jokaš?«

»Ker ne morem več jesti hrušk.«

»V žepe jih nabašil!«

»So že polni...«

Čudno računstvo

»Koliko pišk je tam?«

»Enkrat 22, enkrat 23.«

»Osel, kako je to mogoče?«

»Ena poredna je med njimi, med štetjem teče enkrat naprej, enkrat nazaj, radi tega jih je enkrat več, enkrat manj.«

»Tisto eno odštej!«

»Če jo odštejem, jih ostane 21.«

»I, tem pa prištej!«

»Potem jih je 24.«

»Pojdi nekam s piškami vred! Razpolovi! Koli-ko jih je potem?«

»Dva in dvajset in pol.«

MALA OZNANILA**SLUŽBE:**

V župniji Razbor pri Zidanem mostu je prazno mesto cerkvenika in organista. Nastop 1. januarja 1939. Dohodki po dogovoru. 1864

Iščem pridnega, zanesljivega hlapca, ki zna dobro opravljati živino in druga gospodarska dela. Franc Igljč, Ptuj-Breg. 1862

Sprejme se kmečko dekle za vsa hišna dela. Plača po dogovoru. Curk Anton, Vinarje 185, Maribor. 1857

Išče se majer, 4-5 delovne moči. Damiš Maks, Grušova, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1865

Poštenega starejšega hlapca h konjem sprejemem z novim letom. Plača po dogovoru. Franc Cajnko, trgovec, Savci, Sv. Tomaž pri Ormožu. 1861

Sodarskega vajenca sprejemem. Stanovanje, hrana v hiši. Naslov v upravi. 1872

Dekla od 30 let naprej, bolj revna, dobi službo na kmetih. Hojnik Franc, Kopicnik, Fram. 1875

Šafer za sadno in vinogradniško posestvo v Jeruzalemu pri Ljutomeru z delovnimi močmi se takoj sprejme. Ponudbe upravi lista pod »Jeruzalem 1781«.

POSESTVA:

Dvodružinska hiša se proda, pet minut od postaje Tezno. Naslov v upravi. 1866

Posestvo 8 oralov, sončna in prometna lega, napredaj. Znidar, Zbelovo 27, Loče pri Poljčanah. 1858

Kupim posestvo dva do tri orale, četrt ure od Maribora. A. Z., Poljane 4, Studenci pri Mariboru. 1876

Prodajam hišo z malim posestvom Kuršinci 44, pet minut od cerkve Mala Nedelja pri Ljutomeru. 1873

Vinogradno posestvo kupim. Ponudbe z opisom posestva, poslopij ter cene na Društvo posestnikov Ljubljana, Salendrova 6. 1874

LOKALI IN STANOVANJA:

Vpeljana pekarna z dvosobnim stanovanjem, trgovski lokal, se da 1. januarja v najem. Zemljič Alojz, Prosenjakovci 4. 1869

RAZNO:

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Postranski zaslužek! 731

Alojz Zorčič

valjčni mlin in oljarna

Ptuj

se priporoča za izmenjavo žita za moko in izmenjavo bučnega olja ter želi vsem cenjenim odjemalcem srečno novo leto!

Kompletne stanovanjske opreme, železno pohištvo in otroške vozičke dobavlja najceneje »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 1665

Prodajam štirisedeznežani in voz (parizer), oboje dobro ohranjeno. Mausser, Podlehnik pri Ptuj. 1868

Vinsko trsje in korenjake v izvanredni kvaliteti, v raznih sortah in podlagah in pod splošno garancijo razpošilja po zelo ugodnih cenah privatna trsnica Ivan Gradišnik, Šmarjeta, pošta Celje. 1843

Denar naložite najbolje in najvarneje

pri

Posojilnici v Sl. Bistrici

r. z. z. n. z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje, tudi daje kratkoročna posojila.

Želimo vsem srečno in veselo Novo leto!

Novo otvoreno skladišče

na vogalu Ptujске in Tržaške ceste, kjer se nudijo rabljeni železni predmeti, vsakovrstni stroji, orodje, kovine, jermenice, cevi, ograje, mreže, osovine, nosilke (traverze), konzole, ležaji, zobata kolesa, tračnice, pločevina vsake debelosti, peči, vag nete, električni motorji, avtomobili, jermeni, patent Bišofove lestve, vodovodni ventili, mlinske naprave, parni kotli, žage, tehtnice ter vsi dobro ohranjeni deli za zgoraj imenovane stroje in splošno predmeti za kmetstvo in obrtniško uporabo. Predmeti so v zelo dobrem stanju. Cene so nizke, zato lahko prihranite mnogo denarja. — Za obilen obisk se Vam priporoča

Juštin Gustinčič, Tattenbachova 14

novi skladišče na vogalu Ptujске in Tržaške ceste 1870

Kupimo za najvišjo dnevno ceno

vsevrstne tekstilne odpadke, vsevrstne žlahtne kovine, kakor medenino, baker, svinec, cink, kositer, dalje cunjje, kosti itd.

Mi prodamo pod lastno ceno

večje partije rabljivega železa za kovače in ključavničarje, dalje ležišča, jermenice, tanko železo za sodarje, razne stroje itd. Cunjje za čiščenje strojev, desinficirane in čiste, vedno v vsaki množini na razpolago.

Tovorni prevozi, selitve z modernimi avtomobili

ali s konjsko vprego se prevzamejo točno in solidno. Državni uradniki imajo poseben popust.

Dva moderna taksi-avtomobila vedno na razpolago

Kličite telefon 22-72! 1871

Veletrgovina s surovinami, prevoz tovorov in avtotaksa

I V A N S L U G A, M A R I B O R
Tržaška cesta 22 Telefon 22-72

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

RAZNO:

URE, ZLATINO, SREBRNINO in OČALA v veliki izbiri nudi **Jakob MULAVEC**, Maribor, Kralja Petra trg 1, pri glavnem mostu. Kupujem zlato. Popravila točno. Cene nizke. 1437

Imam naprodaj lepo brejo šestletno kobilu rdeče barve. Naslov pove uprava tega lista. 1863

Šivalni stroji z okroglim čolničkom šivajo naprej in nazaj, štikajo in štopajo; 25 let garancije. Prodaja jih po 1950 din, tudi na mesečne obroke po 100 din; mehanik Drakster, Maribor, Vetrinjska 11. 1654

Za zimo vsakovrstno blago in vse potrebščine kupujte vedno le v trgovinah **Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova**. Nakup jajc, putra, masla, zabele, suhih gob, svinjskih kož in vseh poljskih pridelkov. Zamenjava bučnic, sončnic in ripsa za prvovrstno olje. 1572

Doge za sode vseh velikosti kupim. Ponudbe poslati Repič Fran, sodar, Ljubljana. Sodarski pomočnik z nastopom takoj se sprejme istotam. 1844

Iz lastne pletarne čepice in puloverje za deco 20 din, jopice za dame 25 din, puloverje za moške 35 din in boljše v veliki izbiri pri »Luna«, samo Glavni trg št. 24 v Mariboru. 1296

Prodamo po izredno nizki ceni decimalno tehtnico in razmnoževalni aparat. Ptujška podružnica Tiskarne sv. Cirila, Slovenski trg 7.

Jesen, zima! — Ostanke mariborskih tekstilnih tovarn, pristinobarvni, brez napak, in sicer: Paket serija »R« z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo, 128 din. — Reklamni paket serija »K«, vsebina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo, v najlepši sestavi, paket 130 din. — Dalje specialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m Ia barhentov za ženske obleke, bluze in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko, moško in otroško perilo, za izjemno ceno 150 din. — Paket serija »Z«, vsebina 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer: »Z/1« 130 din, »Z/2« 160 din, »Z/3« 200 din, »Z/4« 250 din, »Z/5« 300 din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Trgovcem popust! Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago. Pišite sedanes: »Razpošiljalnici Kosmos«, Maribor Kralja Petra trg. Oglejte si povečano zalogo in ugodne cene!

Brezplačen pouk v igranju. Zahtevajte brošuro!

Harmonike od Din 59-	Trompete od Din 520-	Klarineti od Din 120-	Gitare od Din 118-
----------------------	----------------------	-----------------------	--------------------

MEINEL & HEROLD d.z. o.z. zal. tvornice **MARIBOR** st. 106 glasbil

Nov redilni prašek

Vsak kmetovalec si z Redinom lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zagotovljen uspeh že pri 1 zavitku za 1 prašiča za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 10 zav. naprej 12 din. Priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. Pravi Redin se dobi samo v zavitkih z napisom Redin in ga prodaja samo **Kanc-Volfram**, Maribor, Gospodarska 33.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

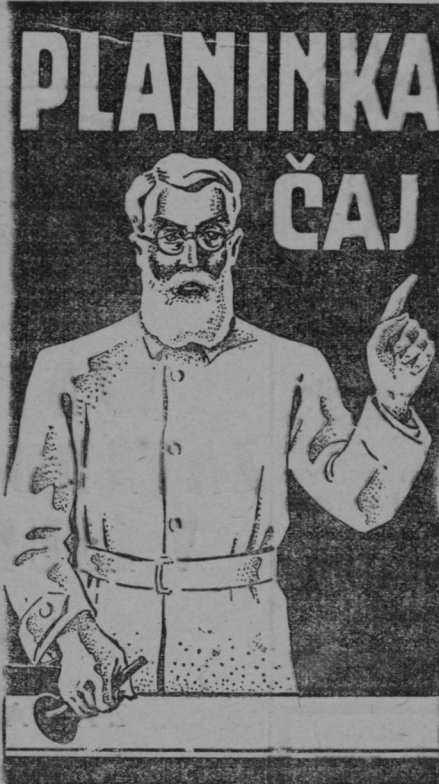
ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

iskarna sv. Cirila

Mariboru, Koroška c. 5

Težka zimska hrana

in premalo gibanja sta v zimskem času vzrok slabe prebave želodca, čestih omotic, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezni se vsled mraza zopet izraziteje pojavijo:

splošno debeljenje,
hemoroidi in zaprtje,
motnje v želodcu,
čreverna obolenja,
glavobol, nespečnost,
napetost telesa,
omotica.

Posebno zrelejše in starejše osebe so tem nadlogam podvržene.

PLANINKA ČAJ

čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. — Zahtevajte v apotekah izrecno le »Planinka« čaj - Bahovec, ki ne prodaja odprt, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih z napisom proizvajalca:

APOTEKA MR. BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg 12, S. br. 29550/35.

BATERIJE? BATERIJE!

»Kakšne baterije kupuješ sedaj?«

CROATIA baterije kakor prej — ker

vem že davno, da so zanesljive in trajne in da so od nekdanj brez kisline!

Priporoča se Kupčič-eva drevsnica in trsnica na Ptujski gori! 1427

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krona, goldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojzij, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8. 1154

Cepljene trte! V veliki množini različnih vrst na običajnih podlagah, krasno razvitih, kar se lahko sedaj vsak osebno prepriča, če si ogleda en del naše trsnice pri načelniku Jan. Šegula v Hlaponcih. Nudi: I. trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptuj. Pišite po cenik! 1450

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kovine, baker, mešenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

V Ptuj z raven kolodvora si lahko ogledate našo trsnico, v kateri je nad 20 sort trsnega izbora na raznih podlagah in v kateri je dosegla rast poganjkov 70—100 cm. — V nasadih pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah pa imamo sadno drevje in nad vse lepe sadne divjake. Naročite že sedaj od trsnice in drevsnice Čeh, Sv. Bolfank v Slov. goricah. Ceniki zastoj! 1303

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

➔ v novi palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice ➔

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Usnjene suknje

najboljše vrste,
damske in moške
plašče i. t. d. kužite
najbolje v konfekciji

JAKOBLAH

Maribor, Glavni trg 2

Vinska trta. Cepiči najplemenitejših vrst ter ključi in korenjaki Kober 5 BB, Teleki 8 B, Riparia in Chasselas, vse zajamčeno čisto in prvovrstno dobavlja

Prva Jugoslovanska trsnica, Daruvar

1761

Zahtevajte cenike!

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov, 3% obveznice, bone, delnice itd., valute (tuj denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje 1776

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, cesar pa še ne veda. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: »Novice o srečkah«, Maribor, Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v znamkah! 1636

Zenski Največja izbira v vseh veli-
plašči! kostih. Izredno nizke cene!
J. Preac, Maribor, Glavni trg 13

VRVICO

narodno, v narodnih barvah dobite
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POZAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ZIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje te pri naši zavarovalnici.

Poceni blago

lepo božično darilo že od 5 din naprej, pa tudi boljše kvalitete dobite pri

TRPINU, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

**NAJLEPŠE IN NAJNOVEJŠE VZORCE
ZA ROČNA DELA,**

kakor kuhinjske prtice, namizne prte, posteljno perilo itd., vam predtismemo na platno v prodajalni **TISKARNE SV. CIRILA, PTUJ, Slovenski trg 7**

Srečno novo leto vošči
BABOŠEK VLADKO
klobučar

MARIBOR

Vetrinjska 5

Podružnica

Medic & Zankl

barve, laki in firnež

MARIBOR

Glavni trg 20

želi vsem cenjenim odjemalcem srečno novo leto!

Dražbeni oklic.

IV I 836/38—32

Dne 30. januarja 1939 ob pol 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

zemljiška knjiga: Dogoše vl. št. 215 in 385
Zrkovci vl. št. 100

cenilna vrednost: din 144.446,—

vrednost pritiklin: din 16.470,—, katera vrednost je že upoštevana pri cenilni vrednosti zemljišča

najmanjši ponudek: din 76.297,30

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 29. novembra 1938.

1867

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.